

Marta Kurzyńska

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za rok 2019

1. Adamczyk Dariusz

Pommern und das Ende der Wikingerzeit. Bruch oder Kontinuität?, „Studia Maritima” 32, 2019, 13-27.

[Streszcz. pol.: *Pomorze a zmierzch epoki wikingów. Załamanie czy kontynuacja?*, 27. Kołobrzeg-Budzistowo, Szczecin, Wolin]

Adamczyk Michał

Zob. **PI**: Pomeranica.pl.

Alvermann Dirk (red.)

Zob. *Biographisches...*

Aniszewska Jolanta

Zob. *Sprawozdania...*

2. Archaeology

Archaeology. Just add water. Underwater research at the University of Warsaw, eds. A. Chołuj, M. Mileszczyk, M. Nowakowska, Warszawa 2019, 278.

(Światowit. Supplement Series U, Underwater Archaeology 2)

[Konferencja: *3rd Warsaw Seminar on Underwater Archaeology*, Uniwersytet Warszawski 17-18.01.2019. Zawiera m.in.: **Kontny Bartosz**, *Axes from Lake Lubanowo (Pomerania, Poland) and Their Possible Function on the Background of Watery Finds of the Roman Period and Middle Ages*, 153-187; **Maliński Piotr**, **Radaszewski Sławomir**, **Krajewski Przemysław**, *Underwater Relic of the Battle of the Oder River. Wrecks of a Frontal Semi-Pontoon from the Soviet N2P Pontoon-Bridge Park*, 205-220; **Maliński Piotr**, *The Lower Oder 'Gardens Full of Wrecks'. First Results of Ethnoarchaeological Research*, 221-244]

3. Archeologia

Archeologia Stargardu. Badania kwartału IX. Najstarsze ślady osadnictwa. T. 5, 1, red. M. Majewski, Poznań-Stargard 2019, 247.

[I. Wprowadzenie: **Majewski Marcin**, *Wprowadzenie*, 11-20; **Szeremeta Mateusz**, *Sytuacja przestrzenno-stratygraficzna*, 23-46. II. Pradzieje: **Szeremeta Mateusz**, *Siekiera kamienna*, 49-32; **Mikuła Ryszard**, *Osadnictwo społeczności lużyckich pól popielnicowych*, 53-163. III. Wczesne średniowiecze: **Dworaczyk Marek**, *Ślady osadnictwa*, 167-185; **Makowiecki Daniel**, *Wyniki badań zwierzęcych szczątków kostnych*, 187-197;

Janowski Andrzej, *Cmentarzysko*, 199-206; **Burdziej Marcin**, *Analiza antropologiczna szczątków z cmentarzyska*, 207-230; **Witas Henryk W., Wasiak Tomasz, Jędrzychowska-Dańska Krystyna, Stózik Tadeusz, Zamerska Alicja, Wijas Piotr J.**, *Analiza molekularna materiału kostnego z cmentarzyska*, 231-242]

Assel Heinrich (red.)

Zob. Krüger Joachim (rec.).

4. Auge Oliver

Die Eroberung Rügens 1168/69. Ein dänischer «Kreuzzug»?, „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 11-22.

Badura Monika

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

5. Balcerzak Tatiana

Rewitalizacja wzgórze Borków w Resku. Rekonstrukcja rzutu średniowiecznego zamku, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 137-143.

6. Balcerzak Tatiana, Gnat Krzysztof

Zamek w Szczecinku. Historia budowlana południowego skrzydła zwanego skrzydłem Filipa II, „Stargardia” 13, 2019, 33-63.

Balcerzak Tatiana

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Bánffy Eszter (red.)

Zob. Hauke Jöns... .

7. Bądkowska Justyna

Rusznikarze i szycarze działający w Szczecinie od XVI do XVIII wieku, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 305-341.

[Abstrakt ang.: *Gunsmiths and stockmakers in Szczecin from the 16th to mid-19th century*, 305. Zawiera: *Spis rusznikarzy i szycarzy pracujących w Szczecinie od połowy XVI do XVIII wieku*, 321-329]

8. Bergstedt Clemens, Michas Uwe

Die Schlacht um Angermünde im März 1420. Eine kritische Revision, „Jahrbuch für Brandenburgische Landesgeschichte” 70, 2019, 31-58.

[Dot. wojny Księstwa Szczecińskiego z Brandenburgią 1419-1420. Kazimierz V (książe szczeciński 1380-1435)]

9. Bertram Marion, Heussner Karl U., Sklebitz Anne, Szczepanik Paweł

Germanisch oder Slawisch? Die Kultfigur von Altfriesack, Kr. Ostprignitz-Ruppin, Brandenburg, „Acta Praehistorica et Archaeologica” 51, 2019, 217-234.

[M.in. Wolin]

10. Berwinkel Roxane

Das Augsburger Interim von 1548, die Hansestadt Stralsund und der Fall Johannes Freder, „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 33-47.

[Jahrestagung: *Folgen und Wirkung der Reformation in Stralsund und Pommern*, Gesellschaft für pommersche Geschichte, Altertumskunde und Kunst e.V., Stralsund 21.-24.09.2017]

Bierca Andrzej

Zob. *Sprawozdania...*

11. Biermann Felix

Die Beziehungen der Lutizen im Ostseeraum (10.-12. Jahrhundert), „Studia Maritima” 32, 2019, 29-43.

[Streszcz. pol.: *Kontakty Luciców w regionie morza bałtyckiego X–XII w.*, 43. M.in.: Dębczyno, Odra (rzeka), Usedom, Wolin]

12. Biermann Felix, Frey Katrin

Monastic Waste Disposal in the Late Middle Ages. Subaquatic Debris and Garbage Dump at the Lakeside Lavatory of Seehausen (Uckermark), „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 32, 2019, 71-85.

[Streszcz. pol.: *Usuwanie odpadów klasztornych w późnym średniowieczu. Podwodne wysypisko śmieci i odpadów w lavatorium nad jeziorem Seehausen (Uckermark)*, 85]

Biermann Felix

Zob. *Neue...*; [Siebenhundert]...

Biermann Felix (red.)

Zob. Hoffmann Claudia (rec.); *Slawisches...*

13. Biermann Felix (rec.)

[*Archeologia Stargardu (Archäologie Stargards). Teil I, Badania zachodniej części kwartału V (Forschungen im Westteil des Quartiers V). Teil II, Bd. 1 und 2, Badania na obszarze dawnego kościoła augustiańskiego (Forschungen im Bereich der ehemaligen Augustinerkirche). Teil III, Badania na Rynku Staromiejskim*, Hrsg. M. Majewski, Stargard 2012 / 2016 / 2017], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 187-190.

14. Biermann Felix (rec.)

[Lubin. Early Medieval Stronghold at the Mouth of the Oder River, Hrsg. M. Rębkowski, Szczecin 2018], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 194-196.

15. Biewer Ludwig (rec.)

[Puttkamer Georg J. von, Domzalski Oliver T., *Zwei Eichen und zwei Linden. Die Puttkamer – die Geschichte einer deutschen Adelsfamilie, Frankfurt/Main 2018*], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 196-198.

16. Biller Thomas

Die mittelalterliche Stadtbefestigung im deutschsprachigen Raum. Ein Handbuch, Aufl. 2, Darmstadt 2019, 720.

[Zawiera m.in.: *Pommern*, 274-284]

17. *Biographisches*

Biographisches Lexikon für Pommern. Bd. 3, Hrsg. D. Alvermann, N. Jörn, Wien 2019, 355. (Veröffentlichungen der Historischen Kommission für Pommern 5. Forschungen zur Pommerschen Geschichte 48, 3)

[M.in.: Bogislaw X. (1454-1523), Familie von Bohlen/Bohlendorf, Ernst Bogislaw von Croy (1620-1684), Eufemia von Rügen (1276-1312), Margaretha Herzogin von Pommern (1450-1489), Wizlaw II. Fürst von Rügen (1240-1302)]

Bobik Izabela

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Bock Sabine (red.)

Zob. Schleinert Dirk (rec.).

18. **Boenke Karl Ch.**

Die Notgeldscheine der Feldmühle, Papier- und Zellstoffwerke AG, Scholwin bei Stettin, „Pommern” 3, 57, 2019, 22-28.

[Fabryka Papieru „Szczecin-Skolwin”]

19. **Bogacki Michał, Filipowiak Wojciech**

Wolin miasto Słowian i Wikingów. Historia wolińskich festiwalu i nie tylko, Wolin 2019, 196.

Bogacki Michał (red.)

Zob. *Wikingowie...*

20. **Borysowska Agnieszka**

„*Hieroglify*” o wielkiej brandenburskiej wiktorii. Na marginesie oblężenia Szczecina w 1677 roku, „*Rocznik Chojeński*” 11, 2019, 133-156.

21. **Borzyszkowski Józef (rec.)**

[*Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze*], „*Acta Cassubiana*” 21, 2019, 309-312.

[Dot. publ.: *Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern*, red. R. Skrycki, Szczecin 2013]

22. **Braedder Anne, Kreem Juhan, Migdalski Paweł, Janauskas Giedrius**

Baltic Sea history. New perspectives on the history of the Baltic Sea Region. A sourcebook, ed. A. Fröjmark, J. Hackmann, J. Laidla, Ch. Pletzing, Lübeck 2019, 376-386.

[M.in. Wolin]

Bramow Hans J.

Zob. *Neue...*

Brather Sebastian

Zob. *Neue...*

Brzóska Artur (red.)

Zob. [*Third*]...

23. **Bucka Karolina**

Nowo odkryte cmentarzysko popielnicowe w Wapnicy, gm. Suchań, pow. stargardzki, „*Stargardia*” 13, 2019, 305-314.

- 24. Bucka Karolina, Majewski Marcin, Stań Karolina, Szeremeta Mateusz, Wojciechowska Iwona**
Odkrycia i badania archeologiczne [w powiecie stargardzkim] 2018, „Stargardia” 13, 2019, 431-463.
[Klępino, Kurcewo, Lubowo, Stargard, Wapnica]
- 25. Bugaj Michał, Kajkowski Kamil**
New discovery of a late Bronze Age sword from Bytów, Pomorskie Voivodeship, [w:] *Chasing Bronze Age Rainbows. Studies on hoards and related phenomena in prehistoric Europe in honour of Wojciech Blajer*, ed. M.S. Przybała, K. Dziegielowski, Kraków 2019, 349-361.
[Streszcz. pol.: *Nowe odkrycie miecza z późnej epoki brązu z Bytowa, woj. pomorskie*, 349]
- 26. Bugaj Michał, Kajkowski Kamil**
Nowe znaleziska mieczy z późnej epoki brązu z Bytowa, „Nasze Pomorze” 20, 2019, 31-41.
[Znaleziska mieczy typu Rokitki: Rokitki (pow. Bytów), Kościernica Sławieńska (pow. Koszalin), Koszalin-Rokosowo (pow. Koszalin), Ostrowiec Sławieński (pow. Sławno), Wołkowo (pow. Gryfice), Szczecin-Kłęskowo (pow. Szczecin), Otanów (pow. Myślibórz), Nieborowo (pow. Pyrzyce), Trzebiechowo (pow. Szczecinek)]
- 27. Burdziej Marcin**
Dawno temu na budowie. [Katalog wystawy], Stargard 2019, 24.
[Wystawa: *Dawno...*, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie 30.04.2019-30.09.2019]
- Burdziej Marcin**
Zob. *Archeologia...* . PI: Nauka w Polsce.
- 28. Brzustowicz Grzegorz J.**
Krąg świadków w procesie sądowym pomorsko-brandenburskim dotyczącym przynależności państwowej Granowa na Ziemi Choszczeńskiej na przełomie XV/XVI w., „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 26, 2019, 41-70.
- 29. Brzustowicz Grzegorz J.**
Rycerze czy rozbójnicy? Uwwięzienie księcia geldryjskiego Wilhelma na Pomorzu Zachodnim i w Nowej Marchii w latach 1388–1389. Cz. 4, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 29-61.
- Ceynowa Tadeusz (red.)**
Zob. Nowak Bronisław.
- Chachlikowski Piotr (red.)**
Zob. *Vir...* .
- Chłudziński Andrzej**
Zob. Chłudziński Andrzej (red.), *[Siódme]...* ; *Gmina...* .
- Chłudziński Andrzej (red.)**
Zob. *Gmina...* ; *[Siódme]...* ; *Wielkie...* .
- 30. Chmiel-Chrzanowska Marta**
Archeologia Bagicza. Kulturowe oblicza życia i śmierci, Szczecin 2019, 76.

31. Chmielecki Grzegorz

Rozbudowa portu nad Wieprzą w XIX w., „Darłowskie Zeszyty Naukowe” 13, 2019, 43-56.

Chołuj Aleksandra (red.)

Zob. *Archaeology...*; [Third]...

32. Choróś Kazimierz

Monety arabskie z wczesnego średniowiecza odnalezione w okolicach Kamienia Pomorskiego, „Wrocławskie Zapiski Numizmatyczne” 1, 57, 2019, 29-30.

[Odkrywca – Stowarzyszenie Eksploracyjne Na Rzecz Ratowania Zabytków im. św. Korduli, Nadzór Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej]

33. Chrupek Sebastian

Nowe spojrzenie na materiały z cmentarzyska kultury oksywiejskiej i wielbarskiej w Drawsku Pomorskim, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 119-237.

[Abstrakt ang.: *New look at materials from the cemetery of the Oksywie and Wielbark culture at Drawsko Pomorskie*, 119. Artykuł stanowi poprawioną wersję pracy magisterskiej autora: **Chrupek Sebastian**, *Cmentarzysko kultury oksywiejskiej i wielbarskiej w Drawsku Pomorskim w świetle najnowszych badań*, Uniwersytet Warszawski, Instytut Archeologii (2018), pod kier. dr. hab. Adama Cieślińskiego. Zawiera: katalog odkryć z cmentarzyska w Drawsku Pomorskim – groby, znaleziska luźne oraz archiwalia. Zbiór Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie]

Chudziak Wojciech (red.)

Zob. Piętkowski Piotr (rec.).

Ciombor Krzysztof

Zob. *Wólin...* Vol. 2.

34. Civitas... T. 1

Civitas et urbs. Szczecin od średniowiecza do współczesności. Kwartał I. T. 1, red. A.B. Kowalska, Szczecin 2019, 290.

[Rozdział I, Wprowadzenie: **Kowalska Anna B.**, *Wstęp*, 13-15. **Uciechowska-Gawron Anna**, **Słowiński Sławomir**, **Balcerzak Tatiana**, *Historia badań archeologicznych i architektonicznych*, 17-19. Rozdział II, Źródła archeologiczne: **Uciechowska-Gawron Anna**, *Stratygrafia nawarstwień kulturowych*, 23-65; **Dworaczyk Marek**, *Ceramika średniowieczna*, 67-90; **Marcinkowski Mirosław**, *Ceramika nowożytna*, 91-104; **Kamiński Roman**, *Kafle i forma ceramiczna*, 105-108; **Walkiewicz Bogdan**, *Fajki gliniane jednorodne*, 109-112; **Słowiński Sławomir**, *Drobne przedmioty z gliny*, 113-116; **Uciechowska-Gawron Anna**, *Wczesnośredniowieczna tarcza*, 117-119; **Uciechowska-Gawron Anna**, *Drobne przedmioty z drewna i kory*, 121-129; **Bobik Izabela**, *Gatunki drewna używane do wyrobu przedmiotów codziennego użytku*, 131-133; **Kowalówka Agnieszka**, *Łódź jednopienna i elementy szkutnicze*, 135-140; **Kowalska Anna B.**, *Nowożytny wyroby skórzane*, 141-145; **Radek Teresa**, *Oznaczenia zoologiczne przedmiotów skórzanych z latryny nr 1*, 147-149; **Cywa Katarzyna**, *Analiza taksonomiczna elementów drewnianych z obuwia nowożytnego*, 151; **Maik Jerzy**, *Tkaniny*, 153-154; **Wilgocka Aleksandra**, *Przedmioty szklane*, 155-177; **Janowski Andrzej**, *Przedmioty z żelaza i metali kolorowych*, 179-185; **Uciechowska-Gawron Anna**, *Wyroby z surowców skalnych*, 187-189; **Szydłowski Marcin**, *Analiza petrograficzna wyrobów z surowców skalnych*, 191; **Słowiński Sławomir**, *Przedmioty z poroża i kości*, 193-197; **Makowiecki Daniel**, **Zabilska-Kunek Mirosława**, *Analiza archeozoologiczna*, 199-207;

Badura Monika, Hajek Bartłomiej, *Średniowieczny materiał botaniczny*, 209–210. Rozdział III, Zabudowa: **Uciechowska-Gawron Anna**, *Wczesnośredniowieczne umocnienia obronne*, 213–216; **Uciechowska-Gawron Anna**, *Średniowieczna drewniana zabudowa mieszkalno-gospodarcza*, 217–220; **Bobik Izabela**, *Oznaczenia dendrologiczne próbek drewna z konstrukcji wału i budynków mieszkalnych*, 221; **Balcerzak Tatiana**, *Średniowieczna i nowożytna murywana zabudowa mieszkalno-gospodarcza*, 223–229. Rozdział IV, Źródła historyczne: **Gwiazdowska Ewa**, *Ikonografia i kartografia kwartałów w dzielnicy Kessin jako źródło historyczne*, 233–242; **Słomiński Maciej**, *Kwartal I szczecińskiego Podzamcza w źródłach historycznych*, 243–252. Rozdział V, Życie codzienne: **Słowiński Sławomir**, *Infrastruktura miejska (ulice, wodociągi, sanitariaty)*, 255–259; **Kowalska Anna B.**, *Trwale wyposażenie domów w świetle źródeł archeologicznych i ikonografii*, 261–265; **Słowiński Sławomir, Uciechowska-Gawron Anna**, *Warunki i poziom życia. Podsumowanie*, 267–268; **Janowski Andrzej**, *Handel*, 269–272; **Kowalska Anna B.**, *Wytwórczość i rzemiosło*, 273–276. Rozdział VI, Podsumowanie: **Kowalska Anna B.**, *Północno-wschodnia część suburbium w dziejach miasta. Próba podsumowania wyników badań nad kwartałem I = North-eastern part of the suburbium in the history of the town. An attempt to sum up results of the research on quarter I*, 279–284 / 285–290]

35. *Civitas...* T. 2

Civitas et urbs. Szczecin od średniowiecza do współczesności. Kwartal I. T. 2, red. A.B. Kowalska, Szczecin 2019, 427.

[I. Ryciny/Figures. II. Tabele/Tables. III. Wykresy/Charts. IV. Bibliografia/Bibliography]

36. Cyngot Dorota

Profesor Ewa Rzetelska-Feleszko i toponimia Pomorza Zachodniego, czyli o współpracy językoznawcy z archeologami, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 9-25.

[Abstrakt ang.: *Professor Ewa Rzetelska-Feleszko and toponymy of Western Pomerania – in other words on cooperation between a linguist and archaeologists*, 9]

Cywa Katarzyna

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Czebreszuk Janusz (red.)

Zob. *Vir...*

37. Czerniak Lech, Matuszewska Agnieszka, Pospieszny Łukasz, Ryndziejewicz Robert

Badania neolitycznego rondela w Nowym Objezierzu w 2018 roku, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 145-154.

38. Dąbrowska Paulina

Iron production in the Wielbark culture in Pomerania and Noerthern Great Poland in the Early Roman period, [w:] *Pecunia Omnes Vincit. Conference proceedings of the fourth international numismatic and economic conference, Krakow, 12-13 May 2017*, ed. B. Zając, P. Koczwara, S. Jellonek, Krakow 2019, 66-85.

[M.in.: Konikowo, Rogowo, Warszkowo, Wilcze Laski]

39. Dec Natalia

Trumna i fotel. Fragment szklanki masońskiej z badań archeologicznych w Stargardzie, „Stargardia” 13, 2019, 201-218.

- 40. Dolata-Daszkiwicz Izabella, Kamyszek Lidia, Wiktorowicz Paweł, Żygadło Leszek**
Osadnictwo z okresu wczesnego średniowiecza w Sianowie, stan. 1, pow. koszaliński, „Pomorania Antiqua” 28, 2019, 23-64.

Domzalski Oliver T.

Zob. Biewer Ludwig (rec.).

Duma Jerzy

Zob. Rzetelska-Feleszko Ewa... .

41. Dworaczyk Marek

Gefäßkeramik als Mittel zur Datierung und zur Bestimmung der Nutzungsdauer eines Siedlungsbefundes am Beispiel des frühmittelalterlichen Burgwalls von Lubin, „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 32, 2019, 53-69.

[Streszcz. pol.: *Ceramika naczyniowa jako odzwierciedlenie chronologii i funkcji kontekstu osadniczego. Przykład wczesnośredniowiecznego grodziska w Lubinie, 68-69*]

42. Dworaczyk Marek

Interwencyjne badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznej osadzie w Kolczewie, gmina Wolin, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 395-404.

[Abstrakt ang.: *Rescue excavations at the early medieval settlement at Kolczewo, Wolin commune, 395*]

Dworaczyk Marek

Zob. *Archeologia... ; Civitas... T. 1-2; Wolin... Vol. 2. DP: Rudnicki Marek, Archeolodzy... .*

43. Dymowski Arkadiusz

Czy wczesnośredniowieczny skarb z Rybic na Pomorzu zawierał momenty antyczne?, „Biuletyn Numizmatyczny” 1, 393, 2019, 18-26.

[Dot.: znaleziska srebrnych przedmiotów (1903), w tym monet. Zbiory muzeów w Szczecinie, Berlinie i Trzebiatowie]

44. Dymowski Arkadiusz

The Problem of the Presence of Barbarian Imitations of Roman Imperial Denarii in the Lands of Present-Day Poland. An Attempt at a Balance, „Notae Numismatae” 14, 2019, 149-174 + tabl., map.

[Abstrakt pol.: *Problem występowania barbarzyńskich naśladownictw denarów rzymskich na terenie obecnej Polski. Próba bilansu, 150. M.in.: Polanów*]

45. Dzierlińska Monika

Analiza antropologiczna szczątków ludzkich z grobów szkieletowych na cmentarzysku kultury oksywijskiej i wielbarskiej w Drawsku Pomorskim, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 239-248.

[Abstrakt ang.: *Anthropological analysis of human remains from inhumation graves excavated at the cemetery of the Oksywie and Wielbark culture at Drawsko Pomorskie, 239. Zbiory Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie*]

46. Dzierlińska Monika

Szczątki ciałopalne z pierwszego sezonu badań archeologicznych na cmentarzysku z kręgam kamiennymi kultury wielbarskiej w Pławnie, stan. 11, pow. drawski, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 249-271.

[Abstrakt ang.: *Cremated remains recorded during the first season of archaeological research at the cemetery with stone circles at Pławno 11, Drawsko Pomorskie district, 249*]

Dziewanowski Marcin

Zob. *Vir...* . PI: GS24.pl. DP.

Dzięgielowski Karol (red.)

Zob. Bugaj Michał... .

47. Ehricht Christoph (rec.)

[*Ptaszyński Maciej, Beruf und Berufung. Die evangelische Geistlichkeit und die Konfessionsbildung in den Herzogtümern Pommern, 1560–1618, Göttingen 2017. Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte Mainz 246*], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 206–208.

48. Filipowiak Wojciech

Wczesnośredniowieczny statek z Kamienia Pomorskiego, Warszawa 2019, 148.

Filipowiak Wojciech

Zob. Bogacki Michał... ; *Wolin...* Vol. 2.

Foltyn Rafał

Zob. *Wielkie...* .

49. Franiak Michał

Pobożność księżnej Anastazji (przed 1164 – po 1240) w świetle źródeł dokumentowych, „Starogardia” 13, 2019, 13–32.
[Trzebiatów-Białoboki]

50. Freza-Olczyk Mariola

Stepmother and stepson. Duchess Matilda in the power struggle after the death of her husband Barnim I, the Duke of Pomerania, „Studia z Dziejów Średniowiecza” 23, 2019, 83–99.
[Barnim I, Bogusław IV, Matylda Brandenburska]

Frey Katrin

Zob. Biermann Felix... .

Frøjmark Anders (red.)

Zob. Braedder Anne... .

Fudziński Mirosław (red.)

Zob. Piętkowski Piotr (rec.).

51. Gaede Katrin (rec.)

[*Zwischen Thronsaal und Frawenzimmer. Handlungsfelder pommerscher Fürstinnen um 1600*, Hrsg. D. Schleinert, M. Schneikart, Köln-Weimar-Wien 2017. Veröffentlichungen der Historischen Kommission für Pommern. Reihe V: Forschungen zur Pommerschen Geschichte 50], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 209–211.

52. Galiński Tadeusz

Wczesnomezolityczne luki myśliwskie z Bolkowa na Pomorzu Zachodnim, „Archeologia Polski” 64, 2019, 72–123.

53. Gardęła Leszek

Gegenseitige Einflüsse. Skandinavien und Westslawen, [w:] *Die Wikinger. Entdecker und Eroberer*, Hrsg. J. Staecker, M. Toplak, Berlin 2019, 237–251.

54. Gardeła Leszek, Kajkowski Kamil, Ratajczyk Zdzisława

Ostrogi zoomorficzne z Cieplego. Zachodniosłowiański model kosmosu?, „Pomorania Antiqua” 28, 2019, 65-152.

55. Gaziński Radosław

Archiwa ksiąg z Gryfitów od początków XVI do połowy XVII w., „Archeion” 120, 2019, 234-253.

56. Gaziński Radosław

“Preparations” of Western Pomerania for the Thirty Years’ War, „Przegląd Zachodniopomorski” 4, 2019, 153-172.

[Streszcz. pol.: „Przygotowania” Pomorza Zachodniego do wojny 30-letniej, 172. Bogusław XIV, Filip Juliusz, Franciszek I]

Gaziński Radosław

Zob. Szultka Zygmunt (rec.).

Gaziński Radosław (red.)

Zob. Laskowski Leszek (rec.).

Gid Jacek

Zob. DP: Matuszewska Agnieszka; Twardochleb Bogdan, *Archeologiczne...*

57. Głodek Marzena M., Zdero Renata

Lubinus mniej znany. Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, Galeria Przedmiotu 16 kwietnia – 2 czerwca 2019, Szczecin 2019, 24.

58. Gmina

Gmina Krzęcin z różnych stron, red. A. Chłudziński, Pruszcz Gdański 2019, 258.

[Konferencja: *Krajobraz kulturowy gminy Krzęcin. Pogranicze Nowej Marchii i Pomorza Zachodniego*, Granowo 30.06.2017. Zawiera m.in.: **Rogalski Bartłomiej**, *Grób szkieletowy z Krzęcina, pow. choszczeński. Problematyka badań nad okresem wpływów rzymskich w regionie*, 11-24; **Chłudziński Andrzej**, *Nazwy miejscowe gminy Krzęcin*, 25-73; **Krasnodębska Kinga**, *Ołtarz z kościoła w Chłopowie – historia i charakterystyka zabytku*, 75-89; **Witek Maria, Witek Waldemar**, *Architektura dworsko-folwarczna gminy Krzęcin*, 91-116; **Sobisz Zbigniew**, *Parki dworskie gminy Krzęcin*, 117-126; **Zugaj Leszek**, *Podziały administracyjne obszaru gminy Krzęcin w latach 1945-2017*, 155-170; **Wrzosek Jakub**, *Archeologiczny potencjał badawczy pola bitwy pod Granowem*, 171-178]

Gnat Krzysztof

Zob. Balcerzak Tatiana...

Gołd Krzysztof

Zob. Gruszka Jan.

59. Górewicz Igor

O wojownikach Słowian. Drużyny i bitwy na lądzie i morzu, Szczecin-Poznań 2019, 260.

Grażawski Kazimierz (red.)

Zob. Kajkowski Kamil, *Idole...*

Gringmuth-Dallmer Eike

Zob. Hauke Jöns... .

60. Grossnick Heide

Wittow und Jasmund – zwei slawische Siedlungskammern auf der Insel Rügen, Lkr. Vorpommern-Rügen, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 26, 2019, 103–125.

61. Gruszka Jan

Książę pomorski Ulryk I w świetle dziennika podróży Filipa Hainhofera z 1617 roku, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2019, 37-53.

[Dot. publ.: *Źródła do dziejów Pomorza Zachodniego*, t. 9: **Gold Krzysztof** (oprac.), *Filipa Hainhofera dziennik podróży, zawierający obrazki z Frankonii, Saksonii, Marchii Brandenburskiej i Pomorza w roku 1617*, Szczecin 2000]

Gube Michael

Zob. Rubow Karl... .

62. Gunia Piotr

Wyniki badań mineralogiczno-petrograficznych zapraw budowlanych i powłok malarskich z kościoła św. Jana Chrzciciela w Stargardzie, „Stargardia” 13, 2019, 65-94.

Gunia Piotr

Zob. Pytlak Małgorzata; Wojna... .

63. Gut Agnieszka

„Opis miasta Szczecina” jako część opisu statystyczno-topograficznego Ludwiga Wilhelma Brüggemanna, „Kronika Szczecina” 2018, 2019, 313-327.

Gut Agnieszka

Zob. Wojna... .

64. Gut Paweł

The History of Sewerage in Szczecin in the 19th and 20th Centuries, „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 32, 2019, 211-224.

[Streszcz. pol.: *Dzieje kanalizacji w Szczecinie w XIX i XX wieku*, 224. Zbiory Archiwum Państwowego w Szczecinie]

65. Gut Paweł

Węgorzyno – szlacheckie miasto prywatne w czasach nowożytnych, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 34, 2019, 5-35.

Gutkowska Kamila

Zob. [Third]... .

Gutsche Edda

Zob. Chłudziński Andrzej (red.), [Siódme]... .

Gwiazdowska Ewa

Zob. *Civitas*... T. 1-2.

66. Gwiazdowska Małgorzata

Ochrona zabytków Szczecina po 1945 r., „Spotkania z Zabytkami” 5-6, 2019, 4-11.
[Fragm. książki: **Gwiazdowska Małgorzata**, *Ochrona i konserwacja zabytków Szczecina po 1945 roku*, Szczecin 2016]

Hackmann Jörg (red.)

Zob. Braedder Anne... .

Hajek Bartłomiej

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

67. Hamel Jürgen

Die Residenzstadt Barth und das Herzogspaar Bogislaw XIII. von Pommern-Stettin und Klara, geb. Herzogin von Braunschweig-Lüneburg, [w:] *Beiträge zur Geschichte der Stadt und des Amtes Barth*, Hrsg. J. Hamel, S.P. Mählmann, Leipzig 2019, 11-36.
(Veröffentlichungen des Stadtarchivs Barth 3)

Hamel Jürgen

Zob. Porada Haik T. (rec.).

Hamel Jürgen (red.)

Zob. Hamel Jürgen.

68. Hauke Jöns, Gringmuth-Dallmer Eike, Messal Sebastian, Schneeweiss Jens

Die Slawen. Nachbarn mächtiger Reiche, [w:] *Spuren des Menschen. 800 000 Jahre Geschichte in Europa*, Hrsg. K.P. Hofmann, E. Bánffy, P. von Rummel, Darmstadt 2019, 342-343, 345-367.

Heck Kilian (red.)

Zob. Schleinert Dirk (rec.).

Heussner Karl U.

Zob. Bertram Marion... .

Hinz Martin (red.)

Zob. Matuszewska Agnieszka.

69. Historia

Historia i kultura Ziemi Sławińskiej. T. 13, *Darłowo*, W. Rączkowski, J. Sroka, Sławno-Darłowo 2019, 327.

Hofmann Kerstin P. (red.)

Zob. Hauke Jöns... .

70. Hoffmann Claudia (rec.)

[*Bischof Otto von Bamberg. Historische und archäologische Forschungen zu Mission und Kulturverhältnissen des 12. Jahrhunderts im Südwesten der Ostsee. Beiträge einer Tagung aus Anlass des 875. Todestages des Pommernmissionars vom 27. bis 29. Juni 2014 in Greifswald*, Hrsg. F. Biermann, F. Ruchhöft, Bonn 2017], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 192-194.

71. Hormuth Dennis

Pommerns Klio auf Abwegen. Auf Pommern bezogene Archivbestände im Marburger Herder-Institut, „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 175-182.

72. Horoszko Genowefa

Medale książąt pomorskich na przykładzie zbiorów w Muzeum Narodowym w Szczecinie, [w:] *Medal i medalierstwo na przestrzeni wieków*, red. A. Smołucha-Słakowska, P. Taradaj, M. Woźniak, Kraków 2019, 63-77.

(Studia nad Medalem i Sztuką Medalierską 1)

[Konferencja: I Ogólnopolska Konferencja Medalierska *Medal i...*, Kraków 24-25.11.2016. Zbiory Działu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Szczecinie]

73. Horoszko Genowefa

Utracone szczecińskie kolekcje numizmatyczne = The Lost Coin Collections from Szczecin, [w:] *Utracone kolekcje numizmatyczne – materiały pokonferencyjne*, red. J. Piniński, K. Jarzęcki Warszawa 2019, 169-186.

[Konferencja: *Utracone...*, Warszawa 6-7.12.2018. Zbiory Działu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Szczecinie]

Horoszko Genowefa

Zob. Ziemba Przemysław (rec.).

74. Hütten Jan H. (rec.)

[*Oldach Robert, Stadt und Festung Stralsund. Die schwedische Militärpräsenz in Schwedisch-Pommern, Köln-Weimar-Wien 2018*], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 218-219.

Ignaczak Marcin (red.)

Zob. *Vir...*

Ignaczewska Karolina

Zob. Janowski Andrzej..., *Domniemane...*

75. Jahnke Carsten

Hansisch oder nicht-hansisch? Die kleinen und die grossen Hansestädte, [w:] *Hansisch oder nicht-hansisch. das Beispiel der kleinen Städte und Livlands in der Hanse*, Hg. J. Kreem, J. Sarnowsky, Wismar 2019, 1-22,

(Hansische Studien 27)

76. Jahresberichte... Gesellschaft

Jahresberichte [der Gesellschaft für Pommersche Geschichte, Altertumskunde und Kunst e. V., Stralsund / Berlin / Bonn / München, 2017-2018], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 233-245.

77. Jahresberichte ... Historische

Jahresberichte [der Historischen Kommission für Pommern, 2017-2018], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 245-253.

Jakubiak Krzysztof (red.)

Zob. Machajewski Henryk.

Janauskas Giedrius

Zob. Braedder Anne... .

78. Janowski Andrzej

W kwestii kontaktów słowiańsko-skandynawskich we wczesnym średniowieczu. Wolińskie osetki z metalowymi zawieszkami, „Slavia Antiqua” 60, 2019, 259-276.

79. Janowski Andrzej, Ignaczewska Karolina

Domniemane grodzisko łuzyckie w Prusinowie, gmina Gryfice, stanowisko 3 (AZP 19-11/52), „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 381-394.

[Abstrakt ang.: *Supposed Lusatian stronghold at Prusinowo 3, Gryfice commune (AZP 19-11/52), 381. Badania w ramach projektu finansowanego przez MNiSW: Polska i Pomorze w kształtowaniu cywilizacji europejskiej (od słowiańskich plemion do przelomu XII/XIII wieku)*]

80. Janowski Andrzej, Rogalski Bartłomiej

Pierścień brodawkowaty z Wólina. Nowe stanowisko z okresu przedrzymskiego czy efekt wtórnego wykorzystania metali we wczesnym średniowieczu?, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 273-282.

[Abstrakt ang.: *Knotenringe from Wolin. A new pre-Roman site or a result of the secondary use of metal in the early Middle Ages?*, 273]

Janowski Andrzej

Zob. *Archeologia...*; *Civitas...* T. 1-2; *Wojna...*; *Wolin...* Vol. 2. DP: Twardochleb Bogdan, *Archeologiczne...* PI: Pomeranica.pl.

Janowski Andrzej (red.)

Zob. *Wikingowie...*

Jantzen Detlef

Zob. Uhlig Thobia... .

81. Jarzewicz Jarosław

Architektura średniowieczna Pomorza Zachodniego, Poznań 2019, 447.

(Historia Sztuki / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 43)

Jarzęcki Krzysztof (red.)

Zob. Horoszko Genowefa, *Utracone...*

Jasiewicz Elżbieta

Zob. Kokora Karolina.

Jaspert Nikolas

Zob. Rüter Andrea.

Jäger Eckhard

Zob. Skrycki Radosław (rec.).

Jellonek Szymon (red.)

Zob. Dąbrowska Paulina.

82. Jensch Katja

Die Manuskriptsammlung des Wismarer Tribunals. Neue Erkenntnisse zum Handschriftenbestand des Landesarchivs Greifswald, „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 97-150.

[Zawiera: *Historische Rubriken des Bibliothekskatalog von 1844*, 126-150 (Bibliothek des Wismarer Tribunals). Dot. rękopisów związanych z historią Pomorza Zach.]

Jędrychowska-Dańska Krystyna

Zob. *Archeologia...* .

Jörn Nils (red.)

Zob. *Biographisches...* .

83. Jurek Tomasz (rec.)

[*Maiestas principum*], „Roczniki Historyczne” 85, 2019, 242-245.

[Dot. publ.: Rossignol Sébastien, *Maiestas principum. Herzogsurkunden als Medien der Herrschaftsrepräsentation in Schlesien, Pommern und Pommerellen (1200-1325)*, Wiesbaden 2019]

Just Imke

Zob. Rüter Andrea.

Kaczmarek Łukasz (red.)

Zob. *Wikingowie...* .

84. Kajkowski Kamil

Idole wczesnośredniowiecznych Pomorzan. Fakty i mity, [w:] *Zjawiska magiczno-demoniczne na terenie dawnych ziem pruskich na tle porównawczym (II)*, red. K. Grażawski, Olsztyn –Brod-nica 2019, 239-255.

[Konferencja: *Zjawiska...* , Olsztyn 14-15.04.2016]

85. Kajkowski Kamil

Obrzędowość religijna Pomorzan we wczesnym średniowieczu. Studium archeologiczne, Wrocław 2019, 494.

Kajkowski Kamil

Zob. Bugaj Michał..., *New...* ; Bugaj Michał..., *Nowe...* ; Gardela Leszek... .

Kalinowski Daniel (red.)

Zob. *Wielkie...* .

Kalita-Skwirzyńska Kazimiera

Zob. Chludziński Andrzej (red.), [*Siódme*]... .

Kamiński Roman

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Kamyszek Lidia

Zob. Dolata-Daszkiewicz Izabella... .

86. Kargul Roman A.

Greifenberg in Pommern/Gryfice. 750 lat historii miasta, Gdynia 2019, 231.

87. Kazaniecki Józef

Goleniowski smok, piramida i kilka innych ciekawostek, Goleniów 2019, 22.
(Biblioteka Wiedzy o Goleniowie. Szkice 13)

88. Kiarszys Grzegorz

Atomowi żołnierze wolności. Archeologia magazynów broni jądrowej w Polsce, Szczecin 2019, 334.
[Dot.: magazynów amunicji atomowej „Wisła”, Kołobrzeski Skansen Morski, Podborsko]

89. Kiarszys Grzegorz

The destroyer of worlds hidden in the forest. Cold War nuclear warhead sites in Poland, „Antiquity” 93, 367, 2019, 236–255.
[Dot.: magazynów amunicji atomowej „Wisła”, Kołobrzeski Skansen Morski, Podborsko]

Kiarszys Grzegorz

Zob. Krasucki Eryk (rec.).

90. Kieseler Andreas

Grösse, Anlageformen, Befestigungsarchitektur und Innenflächenbebauung der frühen slawischen Burgen im südlichen Hinterland der Ostsee, „Slavia Antiqua” 60, 2019, 35–73.
[Zawiera: *Im 8. Jh. und in der ersten Hälfte des 9. Jhs. errichtete Burgen mit Angabe der wichtigsten Dendrodaten*, 40–41 (mapa, wykaz). M.in. rzeki: Ina, Odra, Parsęta, Rega]

91. Klingner Dirk

Wolfgang Marzahn – Ein Pastor und Zeichner aus Pommern, „Pommern” 1, 2019, 38–46
[Zawiera: reprodukcje grafik i obrazów Wolfganga Marzahna. M.in.: Pasewalk, Łeba, Szczecin, Miastko (okręg), Lębork. M.in. zbiory Museum der Stadt Pasewalk]

92. Kociuba Jarosław

Lokalne opowieści i tradycje w książce „Legends Pomorza”. [Legends Pomorza. Podania, baśnie i opowieści prawdziwe z terenów Księstwa Pomorskiego, oprac. Jarosław Kociuba, Szczecin 2017], „Kronika Szczecina” 2018, 2019, 329–345.

93. Koczkodaj Janusz (rec.)

Nowa książka o historii Bobolic, „Rocznik Koszaliński” 46, 2019 (2018), 151–153.
[Dot. publ.: **Malinowski Bronisław**, *Historia Bobolic do 1945 roku*, Bobolice 2018]

Koczwarza Paulina (red.)

Zob. Dąbrowska Paulina.

94. Kokora Karolina

Szklarstwo wczesnośredniowiecznego Wólina według Jerzego Olczaka i Elżbiety Jasiewiczowej – 55 lat później. Nowe ustalenia dotyczące przedmiotów szklanych ze stanowiska nr 1 w Wólnie, „Archeologia Polski” 64, 2019, 283–338.
[Weryfikacja badań opublikowanych w monografii: **Olczak Jerzy, Jasiewiczowa Elżbieta**, *Szklarstwo wczesnośredniowiecznego Wólina*, Szczecin 1963]

Kokora Karolina

Zob. *Wolin...* Vol. 2.

Kołosowski Przemysław

Zob. DP: Ryss Robert, *O Rurce...*

Kołucki Tadeusz

Zob. Chłudziński Andrzej (red.), *[Siódme]...*

95. Konkel Henryk

Zarys dziejów majątku rycerskiego w Golenicach, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 62-108.

Kontny Bartosz

Zob. *Archaeology...*; *[Third]...* . **PI**: Nauka w Polsce.

Kosta Ireneusz

Zob. DP: Matuszewska Agnieszka; Twardochleb Bogdan, *Archeologiczne...*

96. Kostkiewicz-Górska Grażyna

Bibliografia historii regionu [Nowej Marchii] za lata 2018–2019 (wybór), „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 197-217.

Kostrzewski Józef

Zob. Prinke Andrzej.

97. Kościelna Joanna A.

Catharina Friedrich, nieślubna córka księcia Jana Fryderyka (1542-1600) i jej losy. Przyczynek do genealogii Gryfitów, „Stargardia” 13, 2019, 95-119.
[Szczecin]

98. Kościelna Joanna A.

Uroczystości pogrzebowe księżnej Erdmuty Brandenburskiej (1561-1623), „Stargardia” 13, 2019, 121-148.
[Słupsk, Szczecin]

99. Kowal Anna

Bibliografii regionu koszalińskiego wyborze (1.01.2017-31.12.2017), „Rocznik Koszaliński” 46, 2019 (2018), 211-234.
[Zawiera m.in.: *Historia. Archeologia. Heraldyka. Numizmatyka*, 218-221]

Kowalska Anna B.

Zob. *Civitas...* T. 1-2; *Wolin...* Vol. 2. **PI**: Pomeranica.pl.

Kowalska Anna B. (red.)

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Kowalówka Agnieszka

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

100. Kozińska Bogdana

Od miasta-twierdzy do nowoczesnej metropolii. Rozwój przestrzenny Szczecina w XIX wieku, „Szczeciner” 12, 2019, 4-15.

[Dot. publ.: **Kozińska Bogdana**, *Rozwój przestrzenny Szczecina od początku XIX wieku do drugiej wojny światowej*, wyd. 2, popr. i rozszerz., Szczecin 2015]

Kozłowska Dorota

Zob. **PI**: Pomeranica.pl.

Krajewski Przemysław

Zob. *Archaeology...* ; Maliński Piotr... ; [Third]...

Krasnodębska Kinga

Zob. *Gmina...* . **PI**: Pomeranica.pl.

101. Krasucki Eryk (rec.)

„Beton, beton, dom, dom. Radioaktywny blok!“. O nowej książce Grzegorza Kiarszysa, „Przegląd Uniwersytecki” 1-3, 2020, 45-47.

[Dot. publ.: **Kiarszys Grzegorz**, *Atomowi żołnierze wolności. Archeologia magazynów broni jądrowej w Polsce*, Szczecin 2019]

102. Kraszczuk Robert

Dirhemy arabskie z Lubna, „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckie” 10, 2019, 9-13.

103. Kraszczuk Robert

Wyspy powiatu wałeckiego w czasach dawnych (cz. III), „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckie” 10, 2019, 59-78.

104. Kraśnicki Andrzej jr, Rembas Michał, Rosa-Grygorowicz Izabela

Podziemny Szczecin 3, Szczecin 2019, 208.

105. Krause Martin

Aus der Geschichte der Familie Alma und Albert Krause in ihrem Heimatdorf Rötzenhagen/Hinterpommern. Von Flucht, Besatzungszeit und Vertreibung, der Ankunft und dem Neubeginn in Seelscheid, Bonn 2019, 257.

[Boleszewo]

106. Krause Martin

Inhaltsverzeichnis Veröffentlichungen in Die Pommersche Zeitung, Zeitschrift für Kultur und..., Bonn 2019, 85.

[Boleszewo, Sławno]

Krawiec-Złotkowska Krystyna (red.)

Zob. Nowak Bronisław.

Kreem Juhan

Zob. Braedder Anne... .

Kreem Juhan (red.)

Zob. Jahnke Carsten.

Kreplin Klaus D.(red.)

Zob. Rubow Karl... .

Krüger Joachim

Zob. Uhlig Thobia... .

107. Krüger Joachim (rec.)

[*Reformatio Baltica. Kulturwirkungen der Reformation in den Metropolen des Ostseeraums*, Hrsg. H. Assel, J.A. Steiger, A. Walter, Berlin-Boston 2018. *Texte und Studien zu Zentren der Kultur in der europäischen Neuzeit 2*], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 204–206.

Kuczkowski Andrzej

Zob. DP.

108. Kuhlmann Norbert, Schmidt Jens P.

Zwei Dolche – zwei Bestattungen?, „Archäologie in Deutschland” 1, 35, 2019, 55.
[Wrangelsburg]

Kurka Grzegorz

Zob. PI: GS24.pl. DP.

109. Kurzyńska Marta

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego. Wstęp / Suplement za 2017. Indeks... / Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za rok 2018. Indeks..., „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 433-434 / 435-437 / 439-487.

110. Kurzyńska Marta, Wesołowska Sylwia

Współpraca Muzeum Narodowego w Szczecinie z Encyklopedią Pomorza Zachodniego pomeranica.pl w latach 2016-2018, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 489-494.

[Zawiera: Wykaz haseł *Encyklopedii Pomorza Zachodniego pomeranica.pl* (pomeranica.pl 2019) opracowanych w latach 2016–2018 przez pracowników MNS, 491-493]

111. Kumor Magdalena, Seidler Tomasz, Mrozik Maciej

Kamienice Szczecina = Stettins alte Häuser = The tenements of Szczecin, Szczecin 2019, 266.
(Stettins alte Häuser = Tenements of Szczecin)

112. Kwapiński Marian

Pomorskie urny kanopskie. Esej estetyczny, „Pomorania Antiqua” 28, 2019, 7-22.
[M.in. Lębork, Słupsk]

113. Kwaśkiewicz Maciej

Protestanckie ślady w kulturowej przestrzeni Bytowa, „Nasze Pomorze” 20, 2019, 9-30.

114. Laskowski Leszek (rec.)

Dzieje Koszalina ciągle na nowo pisane, „Rocznik Koszaliński” 46, 2019 (2018), 157-166.
[Dot. publ.: *Dzieje Koszalina*. Tom 1, *Do 1945 roku*, red. R. Gaziński, E. Włodarczyk, Koszalin 2016. *Dzieje Koszalina*. Tom 2, *Po 1945 roku*, red. B. Polak, Koszalin 2017]

115. Latour Agnieszka

Brama Świecka – część obwarowań miejskich Chojny. Prace remontowe i konserwatorskie, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 161-168.

116. Legendy

Legendy ze Sławna i okolic, red. J. Sroka, Sławno 2019, 56.

117. Leszczelowski Jarosław

Waleckie wędrówki w pięciu wymiarach. Cz. 2, Chwiram, Golce, Gostomia, Iłowiec, Jarogniewie, Karsibór, Kłębowiec, Kolno, Lubno, Ługi Waleckie, Brzezinki, Omulno, Plebanka, Rudki, Rudnica, Stawno 2019, 408.

(Wędrówki w pięciu wymiarach / Jarosław Leszczelowski)

Leube Achim

Zob. [Siebenhundert]... .

118. Libert Lutz

Die Drei-Tage-Schlacht von 1420 in der Kunst, „Angermünder Heimatkalende” 2020, 2019, 51–53.

[Dot.: bitwy pod Angermünde (1420) w wojnie Księstwa Szczecińskiego z Brandenburgią 1419–1420. Kazimierz V (książę szczeciński 1380–1435)]

Lidke Gundula

Zob. Uhlig Thobia... .

119. Loeck Gottfried

Kartografische Belege von Pommern mit postalischen Bezügen, „Pommern” 2, 57, 2019, 19–23.

120. Loeck Gottfried

Kolberger Ansichten aus der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts, „Pommern” 2, 57, 2019, 10–18.

[Dot. publ.: **Scheuren Caspar**, *Album von Colberg*, C.F. Post Buchhandlung in Colberg, po 1800]

Lorenz Luise

Zob. *Neue...* .

121. Lubocka-Hoffmann Maria

Powojenna odbudowa miast w Polsce a retrospekcja Starego Miasta w Elblągu = The Post-War Rebuilding of Towns and Cities in Poland and the Retroversion of the Old Town in Elbląg, „Ochrona Zabytków” 1, 2019, 35–71.

[M.in.: Kamień Pom., Słupsk, Szczecin]

Łuczak Marek

Szczecin – Żelechowa = Züllchow, wyd. 2 poszerz., Szczecin 2019, 240.

123. Machajewski Henryk

Importy rzymskie na Pomorzu Zachodnim z młodszego i późnego okresu rzymskiego oraz z wczesnej fazy okresu wędrówek ludów, [w:] *Donum cordis. Studia poświęcone pamięci profesora Jerzego Kolendo*, red. K. Jakubiak, Warszawa 2019, 208–219.

[Aneks: *Stanowiska z metalowymi i szklanymi naczyniami pochodzenia rzymskiego na Pomorzu Zachodnim, stan na koniec 2016 na podstawie H.J. Eggers 1951, K. Hahula 1996, 214–215]*

Mählmann Stephanie P. (red.)

Zob. Hamel Jürgen, *Die Residenzstadt...* .

Maik Jerzy

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

124. Majewski Marcin

The Bones Have Been Cast. Away. The Attitude of Inhabitants of Chartered Stargard to the Remains of Their Predecessors from Early Middle Ages, „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 32, 2019, 25-31.

[Streszcz. pol.: *Kości zostały wyrzucone. Stosunek mieszkańców lokacyjnego Stargardu do szczątków ich wczesnośredniowiecznych poprzedników*, 31]

125. Majewski Marcin

Produktion und Distribution von Keramik im Grenzgebiet von Pommern und Neumark im späten 16. Jahrhundert, [w:], *Keramik als Handelsgut. Produktion – Distribution – Konsumption*. 49. Internationales Symposium Keramikforschung des Arbeitskreises für Keramikforschung, des LVR-LandesMuseums Bonn, der Vor- und Frühgeschichtlichen Archäologie der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn und des LVR-Amtes für Bodendenkmalpflege im Rheinland vom 19. bis 23. September 2016 in Bonn, Hrsg. M. Schmauder, M. Roehmer, Bonn 2019, 205-216. (Bonner Beiträge zur vor- und frühgeschichtlichen Archäologie 23)

126. Majewski Marcin

Research into renaissance stove tiles in Western Pomerania, [w:] *Keramik in Norddeutschland. Beiträge des 48. Internationalen Symposiums für Keramikforschung vom 14. Bis 16. September 2015 in Mölln*, Hrsg. H.G. Stephan, Langenweissnach 2019, 142-149. (Hallesche Beiträge zur Archäologie des Mittelalters 3)

Majewski Marcin

Zob. Bucka Karolina... ; *Wojna...* . PI: GS24.pl; Nauka w Polsce.

Majewski Marcin (red.)

Zob. *Archeologia...* ; Biermann Felix (rec.), [*Archeologia...* ; *Wojna...* .

Makarowicz Przemysław (red.)

Zob. *Vir...* .

Makowiecka Marzena

Zob. *Wolin...* Vol. 2.

Makowiecki Daniel

Zob. *Archeologia...* ; *Civitas...* T. 1-2; *Wolin...* Vol. 2.

127. Malinowski Bronisław

O działalności Muzeum Regionalnego w Bobolicach w 2018 r., „Rocznik Koszaliński” 46, 2019 (2018), 170-171.

Malinowski Bronisław

Zob. Koczkodaj Janusz (rec.).

128. Maliński Piotr

Szczecińska pamiątka z epoki pary. Wrak bocznotowca na Karwich Łeggach, „Przegląd Uniwersytecki” 4-6, 2019, 100-103.

[Odra Zachodnia]

129. Maliński Piotr

Żelbetowa flota III Rzeszy na Pomorzu Zachodnim. Historia i współczesność, „Przegląd Uniwersytecki” 1-3, 2019, 70-72.
[Dąbie (jezioro)]

Maliński Piotr

Zob. *Archaeology...*; Chludziński Andrzej (red.), [Siódme]...; [Third]...

Marcinkowski Mirosław

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

130. Matuszewska Agnieszka

A report on the verification of megalithic tombs in Western Pomerania, Poland, [w:] *Megaliths, societies, landscapes. Early monumentality and social differentiation in neolithic Europe*. Volume 1, eds. J. Müller, M. Hinz, M. Wunderlich, Bonn 2019, 277-287.
(Frühe Monumentalität und Soziale Differenzierung 18)
[Konferencja: *Megaliths...*, Kiel 16-20.06.2015]

Matuszewska Agnieszka

Zob. Czerniak Lech...; *Vir...* **PI**: Nauka w Polsce. **DP**: Twardochleb Bogdan, *Archeologiczne...*

Messal Sebastian

Zob. Hauke Jöns...

131. Męclewska Marta

Bibliografia publikacji Jerzego Pinińskiego za lata 1964-2019. Opracowanie z okazji jubileuszu 80-lecia urodzin autora, „Biuletyn Numizmatyczny” 4, 2019, 249-272.
[M.in.: Pomorze Zach.]

132. Michas Uwe

Die vergessene Schlacht. 600 Jahre Schlacht in und um Angermünde, „Angermünder Heimatkalende” 2020, 2019, 32-43.
[Dot. wojny Księstwa Szczecińskiego z Brandenburgią 1419-1420. Kazimierz V (książę szczeciński 1380-1435)]

Michas Uwe

Zob. Bergstedt Clemens...

Michczyński Adam

Zob. *Wolin...* Vol. 1.

133. Mieczkowski Zbigniew

Łączy nas Drawa. Monografia rzeki, Drawsko Pomorskie-Piła, 2019, 431.
[Zawiera: *Dolina Drawy w otchłani wieków*, 26-66 (wykopaliska, grodziska, zamki)]

134. Mieczkowski Zbigniew

Żeglowność rzeki Drawy przez wieki. Cz. 2, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 187-192.
[Fragm. publ.: **Mieczkowski Zbigniew**, *Łączy nas Drawa. Monografia rzeki*, Drawsko Pomorskie-Piła, 2019]

135. Migdalski Paweł

Początki polskiego zainteresowania wczesnośredniowieczną przeszłością Kolobrzegu (do końca lat 50-tych XX w.), „Przegląd Zachodni” 3, 2019, 55-70.

136. Migdalski Paweł

Słowiańszczyzna północno-zachodnia w historiografii polskiej, niemieckiej i duńskiej, Wodzisław Śląski 2019, 424.

137. Migdalski Paweł

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” za rok 2018, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 193-196.

Migdalski Paweł

Zob. Braedder Anne... **DP:** Matuszewska Agnieszka; Twardochleb Bogdan, *Archeologiczne...*

Mikuła Ryszard

Zob. *Archeologia...*

Mileszczyk Małgorzata (red.)

Zob. *Archaeology...*; [Third]...

138. Mrowiński Andrzej

Barlineckie kamienie pamięci. Historia społeczności żydowskiej, Szczecin-Barlinek [2019], 98.

Mrozik Maciej

Zob. Kumor Magdalena...

Müller Johannes (red.)

Zob. Matuszewska Agnieszka.

139. Musiał-Gąsiorowska Anna

Przykłady prac remontowo-konserwatorskich w kościołach o redakcji średniowiecznej, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 105-118. [Góralice, Korytowo, Lipiany]

140. Musiał-Gąsiorowska Anna

Remont miejskich murów obronnych w Moryniu, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 155-159.

141. Nabytki

[*Nabytki Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w 2018*], „Stargardia” 13, 2019, 411-429.

[**Ogiewa-Sejnota Monika**, *Wir Friderich von Gotles Gnaden, König in Preussen ... czyli kilka słów o dokumencie wystawionym dla sołtysa z Suchanówka*, 411-418; **Wojciechowska Iwona**, *Amsterdamskie płytki glizowe z badań na kwartale XXVI w Stargardzie*, 419-429]

142. Neue

Neue Literatur, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 26, 2019, 186-194. [M.in.: *700 Jahre Stadt Garz Rügen 1319-2019*, Elmenhorst/Vorpommern 2019 online; **Lorenz Luise**, *Kommunikationsstrukturen mittelnolithischer Gesellschaften im nordmitteleuropäischen Tiefland*. Teil 1-2, Bonn 2018. Frühe Monumentalität und soziale Differenzierung 14;

Schuster Jan, *Ab Oceano. Ein Beitrag zur Besiedlungsgeschichte der Küste Vorpommerns während der römischen Kaiserzeit*, Schwerin 2018. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mecklenburg-Vorpommerns 53; **Ruchhöft Fred**, *Arkona – Glaube, Macht und Krieg im Ostseeraum*, Schwerin 2018; **Robak Zbigniew**, *Carolingian or not? An analysis of the fitting from Haliczany in the context of other early medieval finds from selected areas of the Western Slavic Territories*, „Slovenská Archeológia” 1, 66, 2018, 49-105 (m.in. Anklam, Arkona, Greifswald, Menzlin); **Brather Sebastian**, *Körperbestattungen und Christianisierung bei den nordwestlichen Slawen. Zum gegenwärtigen Stand der Debatte* [w:] *Lebenswelten zwischen Archäologie und Geschichte. Festschrift für Falko Daim zu seinem 65. Geburtstag*. Vol. 1-2, Hrsg. J. Drauschke [et al.], Mainz 2018, 83-100; **Beermann Felix**, „Der Gnade des Evangeliums unwuerdig”. Warum Otto von Bamberg die Ukranen nicht missionierte, [w:] *Biskup Otton z Bambergu i jego świat*, red. M. Rębkowski, S. Rosik, Wrocław 2018, 211-242; *Sonderheft: Sepulkralkultur in Mittelalter und Neuzeit*, „Greifswalder Beiträge zur Stadtgeschichte Denkmalpflege StadtSanierung” 12, 2018; **Bramow Hans J.**, *Das Münzwesen in Mecklenburg-Güstrow. Münzstätte Schwaan 1692-1693*, Schwaan 2017]

143. Neustadt Cornelia

Kommunikation im Konflikt. König Erik VII. von Dänemark und die Städte im südlichen Ostseeraum (1423-1435), Berlin 2019, XV, 540.

(Europa im Mittelalter 32)

[Podstawą publ. jest doktorat autorki, Uniwersytet Lipski (2012). Eryk Pomorski 1382-1459]

144. North Michael

Historia Bałtyku, Warszawa 2019, 473.

(Klio w Niemczech 24)

145. Nowak Bronisław

Długoszowy konterfekt Pomorza i Pomorzan w Annales zapisany, [w:] *E fructu arbor cognoscitur... W sześćsetną rocznicę urodzin Jana Długosza*, red. K. Krawiec-Złotkowska, T. Ceynowa, Słupsk-Koszalin 2019, 187-221.

(Ludzie i Zdarzenia 2)

Nowak Bronisław

Zob. *Wielkie...*

Nowakowska Magdalena (red.)

Zob. *Archaeology... ; [Third]...*

146. Nowicki Robert, Undro Marcin

Zarys historii kolejnictwa na ziemi wałeckiej od czasów powstania do czasów współczesnych (cz. I), „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 10, 2019, 97-145.

147. Ogiewa Monika

A picture of the Duchy of Szczecin during the Thirty Years' War in light of the chronicle by Peter Rudolph between 1627 and 1637, „Przegląd Zachodniopomorski” 4, 2019, 223-252. [Streszcz. pol.: *Obraz wojny trzydziestoletniej w Księstwie Szczecińskim w kronice Petera Rudolphięgo w latach 1627-1637*, 170. Zasób Archiwum Państwowego w Szczecinie: **Rudolphi Peter**, *Des durch Krieg u. Sieg umb. sich greiffende endlich durch Noth und Tod ergriffenen Pommerischen Greiffens, popularly known as Der Pommersche Greif* (17 w.). Gryfice, Kołobrzeg, Pyrzyce, Stargard, Szczecin]

Ogiewa-Sejnota Monika

Zob. *Nabytki...*

Olczak Jerzy

Zob. Kokora Karolina.

Oldach Robert

Zob. Hütten Jan H. (rec.).

148. Olesen Jens E.

Nordosteuropa in der Zeit der Kalmarer Union. Dänische Versuche zur Revindikation Estlands, [w:] Denmark and Estonia 1219-2019. Selected Studies on Common Relations, ed. J.E. Olesen, Greifswald 2019, 103-122.

(Studien zur Geschichte der Ostseeregion 1)

Olesen Jens E. (red.)

Zob. Olesen Jens E.

Olschewski Jana (red.)

Zob. Schleinert Dirk (rec.).

149. Opęchowski Mirosław

Zestawienie publikacji konserwatorskich i pokrewnych (wybór) [lata 2013-2019], „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 189-198.

Opęchowski Mirosław

Zob. *Sprawozdania...* . **PI:** GS24.pl.

Ossowski Andrzej

Zob. **PI:** Nauka w Polsce.

150. Querengässer Alexander

Das kursächsische Militär im Grossen Nordischen Krieg 1700-1717, Paderborn 2019, 628.

(Krieg in der Geschichte 107)

[M.in. Stralsund, Szczecin]

151. Pałęga Joanna, Rabski Kazimierz

Łobez – serce Pomorza Zachodniego = Łobez – heart of West Pomerania = Łobez – Herz Westpommerns, Łobez 2019, 64.

152. Pałubicki Janusz

Artyści i rzemieślnicy artystyczni Gdańska, Prus Królewskich oraz Warmii epoki nowożytnej. Skorowidz kwerendalny = Artists and artisans of Gdańsk, Royal Prussia and Warmia in the early modern period. Research index = Künstler und Kunsthandwerker Danzigs, Königlichen Preussens und Ermlands in der Neuzeit. Abfrageverzeichnis, Gdańsk 2019, 950.

[M.in.: Chojna, Darłowo, Sławno, Stargard, Szczecin, Szczecin-Dąbie, Szczecinek]

153. Pawłowska Agnieszka

Ikonografia godeł cechowych na Pomorzu brandenbursko-pruskim, Szczecin 2019, 382.

(Rozprawy i Studia / Uniwersytet Szczeciński 1172, 1098)

[Publikacja jest poprawioną i rozszerzoną wersją dysertacji doktorskiej autorki, Uniwersytet Szczeciński (2012). Zbiory Muzeum Narodowego w Szczecinie. Banie, Białogard, Bobolice, Darłowo, Dobra, Dobrzany, Goleniów, Golczewo, Gryfino, Gryfice, Kamień Pom., Karlino, Kołobrzeg, Koszalin, Łobez, Maszewo, Miastko, Nowogard, Ploty, Police, Połczyn Zdrój, Pyrzyce, Resko, Sławno, Słupsk, Stargard Szczeciński, Suchań, Szczecin, Szczecin-Dąbie, Szczecinek, Świnoujście, Wałcz, Węgorzyno, Widuchowa, Wolin]

154. Pentz Katharina von

Chronik von Papendorf – vom Kirchenland zum Rittergut, „Pommern” 3, 57, 2019, 45-48.

Peterlejtner Marcin

Zob. PI: GS24.pl.

155. Petrick Fritz

Rügens Landvögte – soweit sie bisher ermittelt und verzeichnet worden sind, „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 23-32.

[Zbiory Archiwum Państwowego w Szczecinie – Archiwum Książąt Wologoskich]

156. Piętkowski Piotr (rec.)

[Pradoliny pomorskich rzek. Kontakty kulturowe i handlowe społeczeństwa w pradziejach i wczesnym średniowieczu, red. M. Fudziński, W. Świętosławski, W. Chudziak, Gdańsk 2017, 392], „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 425–431.

[Konferencja: *Pradoliny ...*, Gdańsk 27–28.11.2014]

Piniński Jerzy

Zob. Męclewska Marta.

Piniński Jerzy (red.)

Zob. Horoszko Genowefa, *Utracone...*

Pławiak-Czajewska Klaudia

Zob. *Sprawozdania...*

157. Podruczny Grzegorz

Siege activities during the Thirty Years' War and their impact on the construction of modern fortresses in Pommern, Neumark and Schlesien, „Przegląd Zachodniopomorski” 4, 2019, 189-222.

[Streszcz. pol.: *Działania oblężnicze w trakcie wojny trzydziestoletniej i ich wpływ na budowę nowożytnych twierdz na terenie Pomorza, Nowej Marchii i Śląska*, 121. Aneks 1: *The sieges during the Thirty Years' War = Oblężenia podczas wojny trzydziestoletniej*, 2012-216. Aneks 2: *Storms during the sieges = Szturmy podczas oblężeń*, 216-221]

Polak Bogusława (red.)

Zob. Laskowski Leszek (rec.).

Polak Zbigniew

Zob. *Wolin...* Vol. 1.

158. Porada Haik T., Schleinert Dirk

Burg, Archidiakonat, Schloß und Amt Tribsees. Die zentralörtlichen Funktionen einer pommerschen Stadt in Mittelalter und Neuzeit, [w:] Kirchliches Leben zwischen Trebel und Strelasund. Beiträge zur Geschichte des Kirchspiels und der Synode Grimmen, Hrsg. H.T. Porada, W. Schmidt, Kiel 2019, 379-412.

159. Porada Haik T. (rec.)

[Hamel Jürgen, Meisterwerk der Kartografie. Die Lubinsche Pommernkarte von 1618, Stralsund 2018], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 211-212.

160. Porada Thomas H. (rec.)

[Sammelrezension – Schriftenreihe Stralsunder Denkmale, H. 1–5, Stralsund, 2004 / 2008 / 2012 / 2015], „Baltische Studien” 104, 2019 (2018), 190-191.

Porada Haik T. (red.)

Zob. Porada Haik T. ..., *Burg...* .

Pospieszny Łukasz

Zob. Czerniak Lech... .

161. Prinke Andrzej

„Giganta opisywać – zuchwale rzemiosło...” Jak powstawała biografia prof. Józefa Kostrzewskiego (1885–1969), czołowego polskiego prehistoryka i muzeologa, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 1, 64, 2019, 97-112.

Przybała Marcin S. (red.)

Zob. Bugaj Michał... .

Ptaszyński Maciej

Zob. Ehricht Christoph (rec.).

162. Puławski Andrzej

Renesansowe zbroje płytowe z napierśnikiem bombiastym w dawnym księstwie pomorskim w świetle wybranych zabytków sztuki, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 4, 67, 2019, 415-434.

Puttkamer Georg J. von

Zob. Biewer Ludwig (rec.).

163. Pytlak Małgorzata

Późnośredniowieczny warsztat garncarski ze Smolnicy. Rekonstrukcja procesu wytwarzania naczyń, Gorzów Wielkopolski 2019, 335.

[Aneks: **Gunia Piotr**, *Wyniki interdyscyplinarnych badań petrograficzno-geochemicznych średnio-wiecznych naczyń z warsztatu garncarskiego w Smolnicy (woj. zachodniopomorskie)*, 245-335. Podstawą publ. jest praca doktorska autorki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika – Wydział Nauk Historycznych – Instytut Archeologii (2016), pod kier. Grażyny K. Sulkowskiej-Tuszyńskiej. Zawiera: rekonstrukcję sposobu wytwarzania późnośredniowiecznych naczyń o dnach kulistych przeprowadzoną podczas warsztatów garncarskich, Kamionek Wielki „Garncarnia” 26-30.07.2010, 03-06.09.2012; Uniwersytet w Toruniu – Instytut Archeologii 26-27.05.2012, 24-25.04.2015, wykonanie Paweł Piotr Szymański. Zasób Muzeum Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim. Zawiera: *Katalog stanowisk archeologicznych z terenu średniowiecznej Nowej Marchii*, 210-220. M.in.: Bierzwonik, Cedynia, Chojna, Choszczno, Chwarszczany, Moryń, Myślibórz, Osinów Dolny, Pełczyce, Recz, Rurka, Smolnica]

Rabski Kazimierz

Zob. Pałęga Joanna... .

Radaszewski Sławomir

Zob. *Archaeology...* ; Maliński Piotr... ; [Third]... .

Radek Teresa

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Ratajczyk Zdzisława

Zob. Gardela Leszek... .

Rączkowski Włodzimierz (red.)

Zob. *Historia...* .

164. Rembas Michał

Podziemny Szczecin, „Kronika Szczecina” 2018, 2019, 347-358.

[Dot. publ.: **Kraśnicki Andrzej jr, Rembas Michał, Rosa-Grygorowicz Izabela**, *Podziemny Szczecin 3*, Szczecin 2019]

Rembas Michał

Zob. Kraśnicki Andrzej jr... .

Rembecki Dawid

Zob. [Third]... .

Rębkowski Marian

Zob. *Wolin...* Vol. 1-2.

Rębkowski Marian (red.)

Zob. Biermann Felix (rec.), [*Lubin...* ; *Wolin...* Vol. 1-2.

Robak Zbigniew

Zob. *Neue...* .

Roehmer Marion (red.)

Zob. Majewski Marcin, *Produktion...* .

165. Rogal Robert

Prace konserwatorskie przy polichromiach w kościele w Chuwarszczanach, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 119-134.

166. Rogalski Bartłomiej

Naszynnik z cylindrycznymi końcami z „Kreglina”, pow. drawski (niem. Kolonie Hohenheide, Kr. Regenwalde), „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 373-379.

[Abstrakt ang.: *Neck ring with cylindrical endings from „Kreglino”, Drawno district (German: Kolonie Hohenheide, Kr. Regenwalde)*, 373. Zbiory Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Brzeźniak (okręg), Łobez (okręg), Resko (okręg)]

167. Rogalski Bartłomiej

Szklane naczynie typu Eggers 230 (typ Kowalewko) z Iglic, gmina Resko, powiat łobeski (niem. Geiglitz, Kr. Regenwalde), „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 367–371.

[Abstrakt ang.: *Glass vessel of Eggers 230 type (Kowalewko type) from Iglice, Resko commune, Łobez district, (German: Geiglitz, Kr. Regenwalde), 367. Zbiory Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie*]

Rogalski Bartłomiej

Zob. Chludziński Andrzej (red.), [Siódme]... ; Gmina... ; Janowski Andrzej...

Romanowicz Paulina

Zob. *Wolin...* Vol. 2.

Rosa-Grygorowicz Izabela

Zob. Kraśnicki Andrzej jr... ; Rembas Michał, *Podziemny...*

168. Rosenthal Erwin

Misdroy – die Perle der Ostsee, „Pommern” 4, 57, 2019, 20-32.

169. Rosenthal Erwin

„Swinemünde war, als wir Sommer 1827 dort einzogen, ein unschönes Nest ...”. Zum 200. Geburtstag von Theodor Fontane, „Pommern” 1, 2019, 27-29.

170. Rosik Stanisław

Kult Trzygława w Szczecinie lat 20. XII stulecia. Między monolatrią a „dzwuwiarą”, „Slavia Antiqua” 60, 2019, 95-106.

171. Rossignol Sébastien

Maestas principum. Herzogsurkunden als Medien der Herrschaftsrepräsentation in Schlesien, Pommern und Pommerellen (1200-1325), Wiesbaden 2019, XII, 446.

(Quellen und Studien – Deutsches Historisches Institut Warschau 36)

Rossignol Sébastien

Zob.: Jurek Tomasz (rec.).

172. Rubow Karl, Gube Michael

Dorfgeschichten und Dorfgeschichte der Kaiserzeit und danach aus Borntuchen Kreis Bütow in Pommern, Hrsg. K.D. Kreplin, Herdecke 2019, 134.

(Veröffentlichungen aus dem Genealogischen Archiv Kreplin 11)

Ruchhöft Fred (red.)

Zob. Hoffmann Claudia (rec.); *Neue...*

Ruge Jens

Zob. [Siebenhundert]... .

Rummel Philipp von (red.)

Zob. Hauke Jöns... .

173. Rütter Andrea

Fürstliche Ordens frauen oder franziskanische Herzoginnen? Dynastie und Mendikantentum in Mecklenburg und Pommern vom 14. zum 16. Jahrhundert, [w:] **Jaspert Nikolas, Just Imke**, *Queens, princesses and mendicants. Close relations in a European perspective*, Wien [u.al.] 2019, 175-194.

(Vita regularis. Abhandlungen 75)

174. Rzetelska-Feleszko Ewa, Duma Jerzy

Etymologia słowiańskich nazw miejscowych i terenowych z obszaru wolińsko-kamińskiego, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 27-118.

[Abstrakt ang.: *Etymology of Slavic place and field names from the area of Wolin and Kamień Pomorski*, 27. Kamień Pom. (okręg), Wolin (okręg)]

Rzetelska-Feleszko Ewa

Zob. Cyngot Dorota.

175. Rymar Edward

Udział Polski w wojnie brandenbursko-duńskiej (1315-1317). Wydatki wojenne Chojny, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 5-28.

Ryndziewicz Robert

Zob. Czerniak Lech... .

176. Ryss Robert

Czy po Nocy Muzeów wstanie w Chojnie nad muzeum dzień?, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 187-196.

177. Saalow Lars, Wigg-Wolf David

Solidi im Barbaricum, „Archäologie in Deutschland” 3, 35, 2019, 56.

[Gützkow]

Sarnowsky Jürgen

Zob. Jahnke Carsten.

178. Schäfer Heiko

Zu den spätmittelalterlichen Bleiplomben aus Mecklenburg-Vorpommern, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 26, 2019, 126-141.

179. Schanz Elke, Schirren C. Michael

Die Herde wächst... Die Ringerfigürchen der Römischen Kaiserzeit in Mecklenburg-Vorpommern, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 26, 2019, 48-67.

180. Schardin-Liedtke Hannelore

Damnica = Hebrondamnitz, Szczecin 2019, 64.

(Zamki i ogrody w województwie pomorskim = Schlösser und Gärten in der Wojewodschaft Pommern 2)

Scheuren Caspar

Zob. Loeck Gottfried, Kolberger... .

Schirren C. Michael

Zob. Schanz Elke... .

181. Schleinert Dirk

Tilemann Stellas Beschreibung der mecklenburgisch-pommerschen Grenze Mitte des 16. Jahrhunderts, „Pommern“ 1, 2019, 4-8.

182. Schleinert Dirk

Die Verwaltung der vorpommerschen Güter des Klosters Marienehe bei Rostock nach der Reformation. Stralsund und Gutzlaff Rotermund im Konflikt, „Baltische Studien“ 104, 2019 (2018), 75-95.

Schleinert Dirk (red.)

Zob. Gaede Katrin (rec.); Porada Haik T. ..., *Burg...* .

183. Schleinert Dirk (rec.)

[Schlösser und Herrenhäuser der Ostseeregion. Bausteine einer europäischen Kulturlandschaft = Castles and Manor Houses in the Baltic Sea Region. Components of an European Cultural Heritage, Hrsg. K. Heck, S. Bock, J. Olschewski, Schwerin 2017], „Baltische Studien“ 104, 2019 (2018), 211.

Schmauder Michael (red.)

Zob. Majewski Marcin, *Produktion...* .

184. Schmidt Jens P.

Manchmal ist es Gold, wenn's glänzt! Ein älterbronzezeitlicher Goldspiralring aus Wittenburg, Lkr. Ludwigslust-Parchim, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern“ 26, 2019, 12–25.

[Zawiera m.in. wykaz: *Goldene Spiraldrahtringe aus Mecklenburg-Vorpommern, 22-23*]

Schmidt Jens-Peter

Zob. Kuhlmann Norbert... .

Schmidt Wolfgang (red.)

Zob. Porada Haik T. ..., *Burg...* .

185. Schmook Reinhard

Vom Flussgott der Oder, „Bad Freienwalder Heimatkalender“ 64, 2019 (2020), 121-124.

Schmook Reinhard

Zob. Chludziński Andrzej (red.), *[Siódme]...* .

Schneeweiss Jens

Zob. Hauke Jöns... .

Schneikart Monika (red.)

Zob. Gaede Katrin (rec.).

Schuster Jan

Zob. *Neue...* .

Seidler Tomasz

Zob. Kumor Magdalena...

186. Selent Andreas

Ein figürlicher slawisch-wikingscher Bronzebeschlag aus Heinrichshof, Lkr. Vorpommern-Greifswald, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 26, 2019, 68-74.

187. Selent Andreas

Ein neues trichterbecherzeitliches Flachgrab bei Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald, im Rahmen der EUGAL-Pipeline-Grabungen, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 26, 2019, 5-11.

188. [Siebenhundert]

*700 Jahre Stadt Garz Rügen 1319-2019, Elmenhorst/Vorpommern 2019, 232 [on-line]. [M.in.: **Ruge Jens**, *Garz und Wizlaw III. – eine bemerkenswerte Beziehung*, 23-32; **Leube Achim**, *Garz und das Jahr 1928. Die Ausgrabungen auf dem „Schlossberg”*, 33-42; **Biermann Felix**, *Die spätslawischen Tonschalen der Garzer Gruppe – benannt nach Garz auf Rügen*, 47-51]*

189. Siemiński Tomasz

Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za rok 2018, „Nasze Pomorze” 20, 2019, 203-219.

190. Simiński Rafał

Der Konflikt zwischen den Herzögen von Pommern-Stettin und dem Deutschen Orden in Preußen um die Besetzung des Erzbistums Riga in den Jahren 1394-1403 im Lichte neuester Studien, „Studia Maritima” 32, 2019, 127-161.

[Streszcz. pol.: *Konflikt ksiąząt szczecińskich z zakonem krzyżackim w Prusach o obsadę arcybiskupstwa ryskiego w latach 1394-1403 w świetle najnowszych badań*, 160-161. M.in.: Świętobor I, Bogusław VII]

191. [Siódme]

VII Nadodrzańskie Spotkania z Historią 2019, red. A. Chludziński, Pruszcz Gdański-Mieszkowice 2019, 249.

[Konferencja: *Polsko-Niemiecka Konferencja Naukowa. VII Nadodrzańskie...*, Mieszkowice 26.04.2019. Zawiera m.in.: **Rogalski Bartłomiej**, *Elementy skandynawskie na dolnym Nadodrzu w okresie wpływów rzymskich na przykładzie cmentarzyska w Czelinie, gm. Mieszkowice, stan 23*, 11-31; **Chludziński Andrzej**, *Nazwy ulic w Mieszkowicach*, 45-103; **Kalita-Skwirzyńska Kazimiera**, *Kościół w Zielinie. Architektura i wyposażenie*, 105-117; **Schmook Reinhard**, *Der Christus von Stoleczna (Stolzenfelde) und andere merkwürdige Kleindenkmale im ehemaligen neumarkischen Oderland*, 119-142 (abstrakt pol.: *Chrystus ze Stolecznej i inne osobliwe pomniki na dawnym nowomarchijskim Nadodrzu*, 119); **Gutsche Edda**, *Maler im Odertal in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts*, Teil 2, 143-156 (abstrakt pol.: *Malarze w dolinie Odry w pierwszej połowie XX wieku*, cz. 2, 143; Hans Hartig 1873-1936, Fritz Anton Siebert 1878-1944, Franz Theodor Schütt 1908-1990); **Koľucki Tadeusz**, *Powstanie i działalność kąpieliska-kurortu w Trzcińsku-Zdroju na dawnych pocztówkach*, 157-174; **Maliński Piotr**, *Śladami wraków z biegiem Odry Wschodniej*, 175-196 (Marwice, Gryfino, Żabnica, Dębce, Łubnica, Radziszewo)]

192. Sitarz Bartosz

Kilometry historii, „Szczeciner” 12, 2019, 90-99.

[Zasób Archiwum Państwowego w Szczecinie]

Sklebitz Anne

Zob. Bertram Marion... .

193. Skóra Kalina

Liegt da der Hund begraben? An aspect of post-funerary intrusions from the Wielbark culture cemetery in Czarnówko in Pomerania, „Sprawozdania Archeologiczne” 71, 2019, 125-153.

[M.in. Grzybnica]

194. Skóra Kalina

With or without Respect? Treatment of Post-mortem Remains of the Dead in the Course of Post-funeral Interferences at Czarnówko in Pomerania, „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 32, 2019, 327-24.

[Streszcz. pol.: *Z atencją czy bez? Traktowanie szczątków pośmiertnych zmarłych w trakcie ingerencji postfuneralnych w Czarnówku na Pomorzu*, 23-24]

195. Skrycki Radosław

Kartografia w średniowieczu, epoce nowożytnej i XIX wieku, „Wiadomości Historyczne” 2019, 4, 6-11.

[Zawiera: reprodukcje map Pomorza Zachodniego. Zasób Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego]

196. Skrycki Radosław

Mapa dawna, czy mapa historyczna? Podstawowe pojęcia związane z historią kartografii, „Wiadomości Historyczne” 4, 2019, 4-5.

[Zawiera: reprodukcje map Pomorza Zachodniego. Zasób Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego, Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wlkp.]

197. Skrycki Radosław

Mapa powiatu chojeńskiego Goswiena O. Schultzeego z 1778–1779 roku, „Rocznik Chojeński” 11, 2019, 167-186.

198. Skrycki Radosław

Swedish military cartography of the Thirty Years' War. The example of Pomerania and the New March (Neumark), „Przegląd Zachodniopomorski” 4, 2019, 173-188.

[Streszcz. pol.: *Szwedzka kartografia wojskowa okresu wojny trzydziestoletniej. Przykład pomorski i nowomarchijski*, 188. Zasób archiwum Krigsarkivet (Stockholm)]

Skrycki Radosław (red.)

Zob. Borzyszkowski Józef (rec.).

199. Skrycki Radosław (rec.)

[*Jäger Eckhard, Der Kupferstecher Karl Kolbe (1777–1842) und seine Rundkarten. Ein Berliner Künstlerleben im Biedermeier zwischen Goldmedaille und Pistolenkugel, Bad Langensalza 2018*], „Studia Geohistorica” 7, 2019, 277-279.

200. Slawisches

Slawisches Siedlungswesen im nordostdeutschen Raum. Archäologische Forschungen auf früh- und hochmittelalterlichen Fundplätzen von der Insel Rügen bis zur Uckermark, Hrsg. F. Biermann [et al.], Bonn 2019, 342.

(Studien zur Archäologie Europas 33)

Słomiński Maciej

Zob. *Civitas...* T. 1-2. **PI:** Pomeranica.pl.

Słowiński Sławomir

Zob. *Civitas...* T. 1-2. **PI:** Pomeranica.pl.

201. Smoliński Marek

Pommern und Pommerellen in der Zeit Swantopolks von Danzig (bis 1266), „*Studia Maritima*” 32, 2019, 89-125.

[Streszcz. pol.: *Pomorze Zachodnie wobec Pomorza Wschodniego w czasach Świętopelka Gdańskiego (do 1266)*, 124-125. M.in.: Barnim I, Wacław III; biskupstwo kamieńskie]

Smółucha-Słakowska Agnieszka (red.)

Zob. *Horoszko Genowefa, Medale...* .

Sobisz Zbigniew,

Zob. *Gmina...* .

202. Sprawozdania

Sprawozdania Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w roku 2018, „*Stargardia*” 13, 2019, 337-409.

[M.in.: **Aniszewska Jolanta**, *Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie*, 337-338; **Pławiak-Czajewska Klaudia, Stań Karolina**, *Sprawozdanie z działalności Działu Archeologii*, 339-351; **Bierca Andrzej**, *Sprawozdanie z działalności Działu Dokumentacji Zabytków*, 371-383; **Opęchowski Mirosław**, *Sprawozdanie z działalności Pełnomocnika ds. organizacji Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Stargardzie w roku 2018*, 385-389]

203. Sroka Jan

Historia o tydzień. Szkice o Sławnie XX wieku, Sławno 2019, 130.

[Zbiór tekstów z lat 2015-2018, które ukazały się na łamach „Głosu Sławna i Darłowa” – piątkowego dodatku do „Głosu Koszalińskiego”]

Sroka Jan (red.)

Zob. *Historia...* ; *Legends...* .

Stachowiak Paweł

Zob. *Wolin...* Vol. 2.

Staecker Jörn (red.)

Zob. *Gardela Leszek, Gegenseitige...* .

204. Stanecka Ewa

Działalność służb konserwatorskich w procesie odbudowy miast historycznych po 1945 roku na przykładzie Szczecina, Stargardu i Kolobrzegu w świetle dokumentów archiwalnych wojewódzkiego konserwatora zabytków w Szczecinie i Koszalinie, „*Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie*” 8, 2019 (2018), 73-101.

205. Stanecka Ewa

Sprawozdanie z działalności Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie w roku 2018, „*Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie*” 8, 2019 (2018), 175-188.

Stań Karolina

Zob. Bucka Karolina... ; *Sprawozdania...* . PI: GS24.pl.

206. Starski Michał

Puck i Lębork. Dwa warianty kształtowania się wytwórczości garnarskiej w małych miastach Pomorza Gdańskiego w późnym średniowieczu, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 4, 67, 2019, 399-414.

Stephan Hans G. (red.)

Zob. Majewski Marcin, *Research...* .

Stózik Tadeusz

Zob. *Archeologia...* .

207. Strzelczyk Joanna L.

Znalezisko zespołu ceramiki późnośredniowiecznej z Polanowa w powiecie koszalińskim, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 405–413.

[Abstrakt ang.: *Assemblage of late medieval pottery from Polanów, Koszalin commune*, 405. Zbiory Muzeum w Koszalinie]

208. Szczepanik Paweł

Nowe znalezisko miniaturowego konika z okolic Cedyni, „Materiały Zachodniopomorskie” 15, 2019, 283–304.

[Abstrakt ang.: *New find of a miniature horse discovered near Cedynia*, 283. Zawiera: Ryc. 2. *Mapa z zaznaczonymi stanowiskami z terenów Słowiańszczyzny Północno-Zachodniej*, 293. Zbiory Działu Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. M.in.: Cedynia, Kołobrzeg-Budzistowo, Wolin]

209. Szczepanik Paweł

Park i wzgórze św. Jerzego w Bytowie w świetle wyników najnowszych badań archeologicznych, „Nasze Pomorze” 20, 2019, 43-63.

Szczepanik Paweł

Zob. Bertram Marion... .

210. Szczurek Tadeusz

Kolejna część skarbu monet z Gorzowa Wielkopolskiego (po 1522 roku), „Custodia” 1, 2019, 15-28.

[M.in. Chojna]

211. Szeremeta Mateusz

Akcesoria do palenia tytoniu z badań archeologicznych w Stargardzie – lata 2013-2018, „Stargardia” 13, 2019, 219-303.

Szeremeta Mateusz

Zob. *Archeologia...* ; Bucka Karolina... ; *Wojna...* .

Szmyt Marzena (red.)

Zob. *Vir...*

212. Szultka Zygmunt (rec.)

[*Radosław Gaziński, Urzędnicy miejscy Kolobrzegu do 1805 roku*, „Zapiski Historyczne” 3, 2019, 220-222.

(„Spisy urzędników miejskich z obszaru dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego” 4. Pomorze Zachodnie 1)

[Dot. publ.: **Gaziński Radosław**, *Urzędnicy miejscy Kolobrzegu do 1805 roku*, Toruń 2018]

Szydłowski Marcin

Zob. *Civitas...* T. 1-2; *Vir...*; *Wolin...* Vol. 2.

213. Śladami

Śladami średniowiecza i Hanzy – Dania, Niemcy, Polska. Przewodnik, Berlin 2019, 92.

(Europejski szlak gotyku ceglanego)

[M.in.: Anklam, Greisfawald, Myślibórz, Prenzlau, Sławno, Stargard, Stralsund, Szczecin, Wolgast]

214. Ślizewski Paweł

Między badawczą rzetelnością a mitem. Tomasz Kantzow (1505-1542) – wczesny prekursor nowoczesnej historiografii Pomorza Zachodniego?, „Przegląd Zachodniopomorski” 3, 34, 2019, 5-30.

Świętosławski Witold (red.)

Zob. Piętkowski Piotr (rec.).

Taradaj Paulina (red.)

Zob. Horoszko Genowefa, *Medale...*

215. [Third]

3rd Warsaw Seminar of Underwater Archaeology. Abstract Book, Warsaw 17-18 of January 2019, eds. A. Chołuj, M. Mileszczyk, M. Nowakowska, A. Brzóska, Warszawa 2019, 49.

[Seminarium: *The 3rd...*, Warszawa 17-18.01.2019. Zawiera m.in.: **Kontny Bartosz, Rembecki Dawid**, *Axes from the Lubanowo Lake and their Possible Function on the Background of Watery Finds of the Roman Period and Middle Ages*, 28; **Maliński Piotr**, *Underwater ethnoarchaeology of the lower Odra (Oder). Research on shipwrecks in selected sections of the River*, 33; **Maliński Piotr, Krajewski Przemysław, Radaszewski Sławomir, Gutkowska Kamila**, *Underwater memorabilia of World War II. A military boat wreck of light ponton bridge park NLP and its cargo*, 34; **Maliński Piotr, Radaszewski Sławomir, Krajewski Przemysław**, *A wreck from Porzecze. A relic of the battle of the Odra (Oder) in 1945*, 35]

Toplak Matthias (red.)

Zob. Gardela Leszek, *Gegenseitige...*

216. Uhlig Thobia, Krüger Joachim, Lidke Gundula, Jantzen Detlef

Lost in combat? A scrap metal find from the Bronze Age battlefield site at Tollense, „Antiquity” 93, 371, 2019, 1211-1230.

Uciechowska-Gawron Anna

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Undro Marcin

Zob. Nowicki Robert... .

217. Urbanowicz Krzysztof

Koszalińskie ratusze w przestrzeni miejskiej, „Rocznik Koszaliński” 46, 2019 (2018), 33-56.

218. Vír

*Vír bimarís. Od kujawskiego matecznika do stepów nadczarnomorskich. Studia z dziejów między-
morza bałtycko-pontyjskiego ofiarowane Profesorowi Aleksandrowi Koško*, red. M. Szmyt, P. Chach-
likowski, J. Czebreszúk, M. Ignaczak, P. Makarowicz, Poznań 2019, 920.

(Archaeologia Bimarís. Dyskusje 5)

[Zawiera m.in.: **Dziewanowski Marcin**, *Niesformalizowany projekt badań mikroregionalnych
na Dolnym Nadodrzu w latach 2013–2017*, 243–257; **Matuszewska Agnieszka**, *Kultura
pucharów lejkowatych na Nizinie Pyrzyckiej*, 371–384; **Szydłowski Marcin**, *Wstępne rozwa-
żania nad kwestią funkcjonowania wybierzysk kopalnianych skała wapiennych wśród społeczności
pucharów lejkowatych w północno-zachodniej Polsce*, 463–467]

Walkiewicz Bogdan

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

219. Walkiewicz Leszek

Sześćsetna rocznica zawarcia porozumień pomiędzy Władysławem Jagiełłą i Erykiem Pomorskim,
„Darłowskie Zeszyty Naukowe” 13, 2019, 5–41.

Walkiewicz Radosław

Zob. **PI**: Pomeranica.pl.

Wasiak Tomasz

Zob. *Archeologia...* .

Wąsowicz Barbara

Zob. **PI**: Nauka w Polsce.

220. Wesołowska Sylwia

Bibliografia Szczecina za lata 2017–2018. Wybór, „Kronika Szczecina” 2018, 2019, 401–459.

Wesołowska Sylwia

zob. Kurzyńska Marta... .

221. Wielkie

Wielkie Pomorze. Wojna i pokój. Wieloautorska praca monograficzna, red. D. Kalinowski, Słupsk-
-Gdańsk 2019, 514.

[Zawiera m.in.: **Foltyn Rafał**, *Ruganie wobec sąsiadów 955–1168*, 11–35; **Nowak Broni-
sław**, *Niewypowiedziana wojna. Zmagania pomorsko-krzyżackie do końca XIV wieku*, 37–75;
Chłudziński Andrzej, *Militarne ślady w nazewnictwie Pomorza Środkowego*, 405–424]

Wigg-Wolf David

Zob. Saalow Lars... .

Wijas Piotr J.

Zob. *Archeologia...* .

222. *Wikingowie*

Wikingowie w Polsce? Zabytki skandynawskie z ziem polskich, red. M. Bogacki, A. Janowski, Ł. Kaczmarek, Gniezno-Szczecin 2019, 400.

(CCG – Collectio Cathalogorum Gnesnensium 1)

[Wystawa: *Wikingowie...*, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, 24.02.2016-16.07.2017. Zbiory m.in.: Ośrodka Archeologii Średniowiecza Krajów Nadbałtyckich IAE PAN Szczecin, Muzeum Narodowego w Szczecinie, Muzeum w Koszalinie, Muzeum w Lęborku. M.in.: Cedynia, Menzlin, Świelubie, Uznam, Wolin]

Wiktorowicz Paweł

Zob. Dolata-Daszkiwicz Izabella... .

Wilgocka Aleksandra

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Witas Henryk W.

Zob. *Archeologia...* .

223. *Witek Maria*

Zwiększenie dostępu do dziedzictwa kulturowego kościoła w Iwicieniu poprzez cyfryzację jego zasobu, „Zachodniopomorskie Wiadomości Konserwatorskie” 8, 2019 (2018), 169-174.

Witek Maria, Witek Waldemar

Zob. *Gmina...* .

Włodarczyk Edward

Zob. Laskowski Leszek (rec.).

224. *Wojciechowska Iwona*

Fragmety nowożytnych, artystycznych naczyń kamionkowych z badań na dawnym kwartale XXVIII w Stargardzie, „Stargardia” 13, 2019, 149-199.

225. *Wojciechowska Iwona*

Średniowieczne plakietki pielgrzymie i świeckie z badań w Stargardzie, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 2, 67, 2019, 139-149.

Wojciechowska Iwona

Zob. Bucka Karolina... ; *Nabytki...* ; *Wojna...* .

226. *Wojna*

Wojna trzydziestoletnia. Pożar miasta w dniu 7 października 1635 r., red. M. Majewski, Poznań-Stargard 2019, 248.

(*Archeologia Stargardu* 4)

[I. Wojna i pożoga: **Majewski Marcin**, *Wprowadzenie*, 11-17; **Gut Agnieszka**, *Księstwo Pomorskie i Stargard w czasach wojny trzydziestoletniej na Pomorzu*, 21-42; **Gut Agnieszka**, *Pożar Stargardu 7 października 1635 r.*, 43-48; **Majewski Marcin**, *Pożar miasta w świetle źródeł archeologicznych*, 49-57. II. Piwnica budynku przy dzisiejszej ul. Bolesława Krzywoustego:

Majewski Marcin, *Zabudowa i funkcja terenu w okresie nowożytnym*, 61–66; **Szeremeta Mateusz**, *Stratygrafia*, 67–72; **Majewski Marcin, Wojciechowska Iwona**, *Ceramika*, 73–137; **Gunia Piotr**, *Wyniki porównawczej analizy petrograficznej ceramiki ceglano-siwej ze Stargardu i innych zachodniopomorskich miast*, 139–187; **Janowski Andrzej**, *Zabytki wykonane z metali i innych surowców*, 189–202. III. Czatownia przy Bastei (ul. Sukiennicza): **Majewski Marcin**, *Zabudowa militarna i funkcja terenu w okresie nowożytnym*, 205–212; **Szeremeta Mateusz**, *Stratygrafia*, 213–219; **Majewski Marcin, Wojciechowska Iwona**, *Ceramika*, 221–238; **Janowski Andrzej**, *Zabytki wykonane z metali i innych surowców*, 239–248]

227. Wojtanek Piotr

Siekierka kamienna z okolic Omulna, „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 10, 2019, 15–23.

228. Wolin... Vol. 1

Wolin – the Old Town. Vol. 1, Settlement structure, stratigraphy and chronology, ed. Marian Rębkowski, Szczecin 2019, 357.

[**Rębkowski Marian**, *Introduction. The Wolin Excavations Revisited*, 5–14; **Polak Zbigniew, Rębkowski Marian**, *Stratigraphic Structures*, 15–93; **Michczyński Adam, Rębkowski Marian**, *Chronology of the Cultural Deposits*, 95–113; **Polak Zbigniew, Rębkowski Marian**, *Building Structures and Spatial Organization*, 115–131; **Rębkowski Marian**, *Central Settlement of Medieval Wolin*, 133–150]

229. Wolin... Vol. 2

Wolin – the Old Town. Vol. 2, Settlement structure, stratigraphy and chronology, ed. Marian Rębkowski, Szczecin 2019, 577.

[**Dworaczyk Marek**, *Pottery Vessels*, 5–45; **Janowski Andrzej**, *Metal Finds*, 47–88; **Filipowiak Wojciech**, *Wooden Artefacts*, 89–135; **Wywrot-Wyszkowska Beata**, *Antler, Bone, and Horn Artefacts*, 137–190; **Kokora Karolina**, *Glass Artefacts*, 191–220; **Filipowiak Wojciech, Szydłowski Marcin**, *Stone Artefacts*, 221–244; **Kowalska Anna B.**, *Artefacts Made of Leather*, 245–290; **Janowski Andrzej**, *Clay Artefacts*, 291–322; **Ciombor Krzysztof, Romanowicz Paulina**, *Artefacts Made of Amber*, 323–347; **Stachowiak Paweł**, *Evidence of Metal Working*, 349–357; **Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena**, *Animal Bone Remains and the Zoological Analysis of Artefacts Made of Bone*, 359–386]

230. Wolin w...

Wolin w oczach Otto Lang-Wöllina, Wolin 2019, 65.

Woźniak Mateusz (red.)

Zob. Horoszko Genowefa, *Medale...*

231. Wójcik Bartosz

Strassenverzeichnis als Geschichtsbuch Hodonyme Stettins 1871–1945, „Przegląd Zachodniopomorski” 1, 2019, 29–53.

(Streszcz. pol.: *Spis ulic podręcznikiem historii. Hodonimy Stettina w latach 1871–1945*, 52)

Wrzosek Jakub

Zob. *Gmina...*

Wunderlich Maria (red.)

Zob. *Matuszewska Agnieszka*.

232. Wünsch Thomas

Der weisse Adler. Die Geschichte Polens vom 10. Jahrhundert bis heute, Wiesbaden 2019, 311.
[M.in.: *Das piastische Polen. Polens Westgrenze – Schlesien, Pommern, Preussen*, 51-60]

233. Wywrot-Wyszkowska Beata

Rzemiosło w późnośredniowiecznych miastach południowego pobraża Bałtyku. Studium archeologiczne, Szczecin 2019, 312.
[M.in.: Anklam, Greifswald, Kołobrzeg, Pasewalk, Pyrzyce, Słupsk, Stargard, Stralsund, Szczecin, Wolin]

234. Wywrot-Wyszkowska Beata

Die Wiederverwertung von Rohstoffen und die Verwaltung von Produktionsabfällen in spätmittelalterlichen Ostseestädten im Spiegel archäologischer Quellen. Einige Bemerkungen am Beispiel ausgewählter Gewerbe, „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 32, 2019, 101-115.
[Streszcz. pol.: *Recykling surowców oraz zarządzanie odpadami produkcyjnymi w późnośredniowiecznych miastach nadbałtyckich w świetle źródeł archeologicznych. Kilka uwag na przykładzie wybranych rzemiosł*, 114-115. M.in.: Kołobrzeg, Greifswald, Stralsund]

Wywrot-Wyszkowska Beata

Zob. *Wolin...* Vol. 2.

Zabilska-Kunek Mirosława

Zob. *Civitas...* T. 1-2.

Zajac Barbara (red.)

Zob. Dąbrowska Paulina.

Zamerska Alicja

Zob. *Archeologia...*

235. Zaniewski Piotr A.

Palacowe wille Szczecina, „Szczeciner” 12, 2019, 40-48.

Zdero Renata

Zob. Głodek Marzena M.

236. Ziemia Przemysław (rec.)

[*Utracone kolekcje numizmatyczne. Materiały z konferencji naukowej, Warszawa 6-7.12.2018, Warszawa 2019*], „Biuletyn Numizmatyczny” 4, 2019, 318-319
[Zawiera m.in.: **Horoszkó Genowefa**, *Utracone szczecińskie kolekcje numizmatyczne*, 169-186]

Zugaj Leszek

Zob. *Gmina...*

Żygadło Leszek

Zob. Dolata-Daszkiewicz Izabella...

Portale Internetowe (PI)

Pomeranica.pl – Encyklopedia Pomorza Zachodniego [on-line]. Dostęp [19.11.2020]: <http://www.pomeranica.pl/>

Adamczyk Michał

- 237. *Harpun rogowy z Polic.*
- 238. *Ostrze kościane ze Stolca.*
- 239. *Ostrze kościane z Niezabyszewa.*

Janowski Andrzej

- 240. *Grodzisko wczesnośredniowieczne (Świeszewo).*
- 241. *Grodzisko wczesnośredniowieczne Zdroje (Węgorsko).*
- 242. *Hełm garnczkowy z Darginii.*
- 243. *Przyłbica z Leszczyna.*
- 244. *Trzewik pochwy miecza ze Szczecina.*

Kowalska Anna B.

- 245. *Kablączki skroniowe – wczesnośredniowieczne ozdoby głowy Słowianek.*
- 246. *Początki średniowiecza na Pomorzu.*
- 247. *Pomorskie groby łódziowe we wczesnym średniowieczu.*
- 248. *Wczesnośredniowieczne cmentarzysko w Cedyni.*
- 249. *Wczesnośredniowieczne ośrodki rzemieślniczo-handlowe na Pomorzu.*

Kozłowska Dorota

- 250. *Archeologia Cmentarza Centralnego w Szczecinie. Czasy kultury łużyckiej.*
- 251. *Grodzisko na Wzgórzu Zamkowym w Szczecinie. Grodzisko kultury łużyckiej.*
- 252. *Zausznice z Barwic.*
- 253. *Zawieszka bursztynowa ze Szczecina-Płoni.*

Krasnodębska Kinga

- 254. *Chrystus Bolesciwy z kościoła św. Jakuba w Szczecinie.*
- 255. *Figury z ołtarza kościoła św. Gertrudy w Szczecinie.*
- 256. *Krucyfik mistyczny z Benz.*
- 257. *Madonna z Dzieciątkiem z Bienic.*
- 258. *Madonna z Dzieciątkiem z Gardna (1260).*
- 259. *Madonna z Dzieciątkiem z Gardna (1300).*
- 260. *Pieta ze Szczecina-Dąbia.*
- 261. *Płaskorzeźby ołtarza ze Szczecina-Dąbia.*
- 262. *Stalle rajców z katedry w Kołobrzegu.*
- 263. *Tryptyk Najświętszej Marii Panny z Binowa.*

Słomiński Maciej

- 264. *Klasztor cysterek (Cedynia).*
- 265. *Kościół Matki Boskiej Bolesnej (Pyrzyce).*
- 266. *Kościół Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych (Banie).*
- 267. *Kościół Narodzenia Najświętszej Maryi Panny (Brzesko).*
- 268. *Kościół Narodzenia Najświętszej Maryi Panny (Gryfino).*
- 269. *Pałac (Przelewice).*
- 270. *Ratusz (Myslibórz).*

Słowiński Sławomir

271. *Naczynie ze szczecińskiego Podzamcza.*

272. *Objasniacz do świec ze Szczecina.*

273. *Piony do gry tafl ze Szczecina.*

Walkiewicz Radosław

274. *Pałac (Łoźnica).*

275. *Pałac (Siemczyno).*

276. *Pałac (Stara Dobrzyca).*

277. *Pałac (Strzekęcino).*

278. *Pałac (Trzyglów).*

279. *Zespół budynków uczelnianych przy ul. Pułaskiego 10 i ul. Sikorskiego 37 (Szczecin).*

280. *Zespół budynków Zakładu Küickenmühle (Szczecin).*

GS24.pl. Serwis Głosu Szczecińskiego [on-line]. Dostęp [19.11.2020]: <https://gs24.pl>

281. **09.01.2019** autor: Jaszczyński Marek

Morze zaszalało i odkryło ciekawy zabytek z II wojny! Szczątki haubicy Wespe na plaży między Dziwnówkiem a Łukęcinem.

[Rozmowa z **Grzegorzem Kurką**, Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej]

282. **27.01.2019** autor: Jaszczyński Marek

Po sztormie w Łukęcinie na plaży odkryto... pradawny las!

[Rozmowa z **Grzegorzem Kurką**, Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej]

283. **09.03.2019** autor: Jaszczyński Marek

Sensacja archeologiczna w regionie. Odkryto skarb z połowy XVII wieku!

[Rozmowa z **Grzegorzem Kurką**, Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej. Kamień Pom. (okręg). Monety szwedzkie XVII w.]

284. **04.07.2019** autor: Chanczewska Emilia

Badacze i ksiądz chcą odkryć tajemnice krypty burmistrza Stargardu.

[Kościół pw. NMP Królowej Świata – badania archeologiczne w kaplicy Petera Groninga]

285. **15.04.2019** autor: ECH Sławek

W Stargardzie, przy ulicy Chrobrego 21, trwają prace archeologiczne.

[Rozmowa z **Marcinem Majewskim**, Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie. Relikty wału wczesnośredniowiecznego grodu]

286. **28.04.2019** autor: Folkman Anna

Podczas remontu katedry odkryto krypty ze szczątkami dawnych szczecinian.

[Szczecin, kościół św. Jakuba. Rozmowa z **Marcinem Peterlejtnerem**]

287. **22.06.2019** autorka: Mordasiewicz Wioletta

Stargardzkie Pompeje. Spacer w podziemiu galerii handlowej Starówka.

[Rozmowa z **Mirosławem Opęchowskim** i **Karoliną Stań**, Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie. Relikty średniowiecznych i nowożytnych piwnic kamienic przy dawnej ul. Targ Drzewny. Cmentarzysko X-XII w.]

288. **30.09.2019** autor: Masternak Oskar
Stare Czarnowo. W poszukiwaniu zaangażowało się ponad sto osób. Moneta wikingów jest częścią skarbu.
[Rozmowa z **Marcinem Dziewanowskim**]

Nauka w Polsce. Serwis PAP poświęcony polskiej nauce [on-line]. Dostęp [03.11.2020]: <http://naukawpolsce.pap.pl>

289. **19.07.2019** autorka: Bielecka Elżbieta
Zachodniopomorskie. Naukowcy zrekonstruują wygląd „czarownicy z Kamienia Pomorskiego
[Rozmowa PAP z dr. hab. n. med. **Andrzejem Ossowskim**, Zakład Genetyki Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie]

290. **08.08.2019** autor: Zdziebłowski Szymon
Grot włócznie, prawdopodobnie wikińskiej, odkryto w jeziorze Lubanowo
[Rozmowa PAP z dr. hab. **Bartoszem Kontnym**, Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawski]

291. **21.08.2019** autorka: Bielecka Elżbieta
Zachodniopomorskie. Naukowcy badają miejsce pochówku burmistrza Stargardu z XVII w.
[Rozmowa PAP z dr. hab. **Marcinem Majewskim**, Katedra Archeologii Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego / Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie; **Marcinem Burdziejem**, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie; **Barbarą Wąsowicz**, Katedra Genetyki Uniwersytetu Szczecińskiego]

292. **10.11.2019** autorka: Bielecka Elżbieta
Zachodniopomorskie. Rondel w Nowym Objezierzu funkcjonował dłużej, niż przypuszczano
[Rozmowa PAP z dr. **Agnieszką Matuszewską**, Katedra Archeologii Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego]

Doniesienia prasowe (DP)

293. **Almanach**
Almanach miejscowości gminy Gryfice. [Kukań, Lubieszewo], „Gryfickie Echa” 40, 2019, 9.

294. **Almanach**
Almanach sołectw gminy Gryfice. [Dobrzyń, Dziadowo], „Gryfickie Echa” 30, 2019, 9.

295. **Almanach**
Almanach sołectw gminy Gryfice. [Górzycza], „Gryfickie Echa” 29, 2019, 9.

296. **Almanach**
Almanach wsi gminy Gryfice. [Barkowo, Baszewice], „Gryfickie Echa” 26, 2019, 6-7.

297. **Biemek Dawid, Biemek Dariusz**
Karnice to nie Wawel, a jednak gobeliny miały, „Gryfickie Echa” 1, 2019, 11.
[Wieś rodu von Carnitz, XIV-XX w.]

298. **Brama**
Brama doczekała się remontu, „Kurier Szczeciński” 11, 2019, 7.
[Chojna – Brama Świecka]

299. Buziałkowska Bogna

Archeologia na wyciągnięcie ręki, „Miasto” 52, 2019, 15.
[Wystawa: *Dotknij Archeologii*, Muzeum w Koszalinie, 12.12.2019-16.02.2020]

300. Ciepliński Roman

Kaplica św. Gertrudy będzie odbudowana, „Kurier Szczeciński” 174, 2019, 14.
[Chojna]

301. Czarnuch Zbigniew

Niepewny los Domu Brandenburgii, „Kurier Szczeciński” 62, 2019, 12.
[Fürstenwalde-Haus Brandenburg; zbiory dot. Nowej Marchii]

302. Dzewanowski Marcin, Mazanek-Wilczyńska Monika (rozm.)

Odkrywa historię sprzed wielu wieków, „Niedziela” 45, 2019, dod. „Kościół nad Odrą i Bałtykiem” 45, III, V.

303. Gładysiak Łukasz

Gross Jestin, czyli historia dawnego Gościna. Początek – wiek XIII, „Głos Koszaliński” 276, 2019, dod. „Głos Ma Historia”, 9.

304. Gładysiak Łukasz

Roman – historia niemieckiego Rymania, „Głos Koszaliński” 100, 2019, dod. „Głos Ma Historia”, 8.

305. Gosik Łukasz

Machiny oblężnicze w Chwarszczanach, „Odkrywca” 8, 247, 2019, 4-7.
[Chwarszczany – II Festiwal Machin Oblężniczych, 24.08.2019]

306. Hertwig Hara

Das Gericht tritt zusammen, „Zeitung am Strelasund” 12, 30, 2019, 8.

307. Hertwig Hara

Gerichtstag auf dem Alten Markt, „Zeitung am Strelasund” 12, 29, 2019, 8.

308. Jaszczyński Marek

Odkryli tysiącletni skarb pełen monet. Wikingowie zostawili zaliczkę, czy to wotum zmarłego?, „Głos Szczeciński” 153, 2019, 1.
[Kamień Pom. (okręg). Odkrycie Stowarzyszenia Eksploracyjnego Na Rzecz Ratowania Zabytków im. św. Korduli]

309. Jaszczyński Marek

Z dziejów Polic. Dziś o dawnym kościele mariackim przypomina jedynie kaplica, „Głos Szczeciński” 196, 2019, dod. „Głos Szczecina”, 6.
[Police – kościół Najświętszej Marii Panny]

310. Kankel Holger

Ein Wintertag im Paradies. Vilm, früher die Insel der Slawen, Eremiten, Fürsten, Maler und Bonzen, gehört heute nur der Wissenschaft und sich selbst, „Schweriner Volkszeitung” 16.12.2019, 3.
[Rugia (wyspa), Vilm (wyspa)]

311. Kuczkowski Andrzej, Wojciechowski Tomasz (rozm.)

Historia regionu jest nadal pełna tajemnic, „Miasto” 18, 2019, 16.

[Koszalin (okręg)]

312. Kurka Grzegorz, Jaszczyński Marek (rozm.)

Sensacyjne odkrycie skarbu ze szwedzkimi monetami, „Głos Szczeciński” 59, 2019, 3.

[Kamień Pom. (okręg). Monety szwedzkie XVII w.]

313. Ławrynowicz Janusz

Budują na grodzie słowiańskim?, „Kurier Szczeciński” 8, 2019, dod. „Magazyn Kuriera”, 6.

[Police – Mścięcino]

314. (m)

Pieniądze na zabytki, „Gazeta Chojewska” 9, 2019, 3.

[Cedynia – mury miejskie, wieża widokowa]

315. Matuszewska Agnieszka

Niewykorzystany potencjał. Fascynująca archeologia. Dziedzictwo Pomorza Zachodniego, „Kurier Szczeciński” 82, 2019, dod. „Magazyn Kuriera” 17, 6.

[Artykuł stanowi pokłosie spotkania z cyklu *Szczecińskie Wtorki*, Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie, Filia nr 54 „ProMedia”, 30.04.2019. Dyskusja: *Dziedzictwo archeologiczne Pomorza Zachodniego – niewykorzystany potencjał?*, rozmawiali: dr Paweł Migdałski, dr Agnieszka Matuszewska, dr hab. prof. IAI PAN Andrzej Janowski, Jacek Gid (Nadleśniczy z Nadleśnictwa Choszczno), Ireneusz Kosta (Wiceprezes Lokalnej Grupy Działania Lider Pojezierza)]

316. Meyer Axel

Geheimnisse im Ackerboden auf einem Hügel am Barther Bodden graben ehrenamtliche Denkmalpfleger nach archäologischen Funden – und entdeckten ein germanisches Gräberfeld, „Ostsee-Zeitung” 10.11.2019, 7.

[Barth]

317. Parkitny Mariusz

Tajemniczy grobowiec odkryty w parku w Dąbiu, „Głos Szczeciński” 202, 2019, nr 202, dod. „Głos Szczecina”, 2.

[Szczecin-Dąbie, skwer im. ks. Kazimierza Świetlińskiego – teren dawnego cmentarza]

318. Polechoński Piotr

Średniowieczny Koszalin, „Głos Szczeciński” 13, 2019, dod. „Głos ma Historia”, 4.

319. Rudnicki Marek

Archeolodzy badają tajemnice Pańskiej i Kurzej Stopki, „Głos Szczeciński” 152, 2019, 4.

[Szczecin – ul. Pańska, ul. Kurzej Stopki. Badania pod kier. **Marka Dworaczyka**, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Szczecinie]

320. Rudnicki Marek

To nie był wampir, to była czarownica. Odkrycie genetyków i antropologów naszego PUM, „Głos Szczeciński” 175, 2019, 1, 2.

[Kamień Pom. Badanie szkieletu z kawałkiem cegły w zębach przez genetyków z Zakładu Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (Szczecin), odkrytego w 2014. Zbiór Muzeum Ziemi Kamieńskiej]

321. Ryss Robert

Chojnę definiują zabytki, „Gazeta Chojewska” 39, 2019, 6.

[Dzień Zabytków zorganizowany przez Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne „Terra Incognita”, 21.09.2019]

322. Ryss Robert

Czy uratują gotycką perłę?, „Gazeta Chojewska” 3, 2019, 2.

[Chojna – Brama Świecka]

323. Ryss Robert

Noc Muzeów – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, „Gazeta Chojewska” 21, 2019, 3.

[Chojna – projekt muzeum]

324. Ryss Robert

Muzeum może wypełnić wielką lukę, „Gazeta Chojewska” 22, 2019, 4.

[Chojna – projekt muzeum]

325. Ryss Robert

O Rurce i templariuszach, „Gazeta Chojewska” 5, 2019, 8.

[Chojna – Miejska Biblioteka Publiczna, luty 2019. **Kołosowski Przemysław**, *Rurka – wieś Templariuszy*, Chwarszczany 2018]

326. Ryss Robert

O Żydach z Nadodrza, także z Chojny, „Gazeta Chojewska” 36, 2019, 6.

[Chojna – Miejska Biblioteka Publiczna, 06.09.2019. Wystawa Objazdowa Niemieckiego Forum Kultury Europy Środkowej i Wschodniej: *Im Fluss der Zeit. Jüdisches Leben an der Oder = Z biegiem rzeki. Dzieje żydów nad Odrą*]

327. Ryss Robert

Odkrycie w Kolbaczu, „Gazeta Chojewska” 11, 2019, 5.

[Opactwo Cystersów – prace archeologiczne w wirydarzu. Fragment pozostałości ławaterza (łac. *lavatorium*)]

328. Ryss Robert

Pieniądze na kolejne zabytki, „Gazeta Chojewska” 31, 2019, 3.

[Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Swobnica]

329. Ryss Robert

Powiat skończy swój fragment murów, „Gazeta Chojewska” 33-34, 2019, 2.

[Chojna – drugi etap zabezpieczenia i odbudowy odcinka zachodniego murów obronnych]

330. Ryss Robert

Wprowadzenie do historii chojeńskich Żydów, „Gazeta Chojeńska” 40, 2019, 4-5.

331. Ryss Robert

Z Bramą Świecką zrobili więcej, „Gazeta Chojeńska” 12, 2019, 1.
[Chojna – Brama Świecka]

332. Tretropp Stefan

Sensationsfund auf der Baustelle. Geschichtsträchtiger Klosterfriedhof mit 100 Skeletten freigelegt, „Schweriner Volkszeitung” 18.07.2019, 6.
[Stralsund]

333. Turlejski Bartosz

Co jeszcze kryje się na dnie? Tysiące zabytków na torze wodnym, „Kurier Szczeciński” 138, 2019, dod. „Kurier Morski”, IV.
[Zalew Szczeciński]

334. Twardochleb Bogdan

Archeologiczne tajemnice i atrakcje. Szczeciński Wtorek, „Kurier Szczeciński” 88, 2019, 9.
[Szczecin – Miejska Biblioteka Publiczna, Filia nr 54 „ProMedia” – spotkanie z cyklu *Szczecińskie Wtorki*, 30.04.2019. Dyskusja: *Dziedzictwo archeologiczne Pomorza Zachodniego – niewykorzystany potencjał?*, rozmawiali: dr Paweł Migdalski, dr Agnieszka Matuszewska, dr hab. prof. IAI PAN Andrzej Janowski, Jacek Gid (Nadleśniczy z Nadleśnictwa Choszczno), Ireneusz Kosta (Wiceprezes Lokalnej Grupy Działania Lider Pojezierza)]

335. Twardochleb Bogdan

Dzieje Żydów nad Odrą od średniowiecza po współczesność, „Kurier Szczeciński” 88, 2019, 5.
[Wystawa objazdowa Niemieckiego Forum Kultury Europy Środowej i Wschodniej: *Z biegiem rzeki. Dzieje Żydów nad Odrą*, Książnica Pomorska, Szczecin 07.03.-30.06.2019]

336. Twardochleb Bogdan

Pomorze czeka na odkrycie – kroniki, kronikarze, tłumacze, „Kurier Szczeciński” 58, 2019, dod. „Magazyn Kuriera” 12, 6.
[Źródła historyczne dot. Pomorza Zach.]

337. Wełnic Rajmund

Archeolog na tropie w Szczecinku. Nie zawsze znajduje złote skarby, „Głos Koszaliński” 196, 2019, dod. „Głos Szczecinka”, 8.

338. Żelazowski Piotr

Tajemnice zakonników i rycerzy, „Gazeta Wyborcza” 45, 2019, dod. „A Może nad Morze”, 7.

339. Żurawski Krzysztof

Za pięćset reichstalarów... – jeden z najstarszych browarów w Polsce, „Kurier Szczeciński” 236, 2019, dod. „Magazyn Kuriera” 49, 12.
[Połczyn-Zdrój]

Indeks nazw geograficznych za rok 2019

- Angermünde, Lkr. Uckermark – 8, 118, 132
Anklam, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 142, 213, 233
Arkona (hist.) – 142
- Bagicz, pow. kołobrzeski, gm. Ustronie Morskie – 30
Bałtyk – 12, 22, 144, 281, 282
Bałtyk (region) – 12, 22, 90, 107, 144, 148, 150, 183
Banie, pow. gryfiński, gm. *loco* – 153, 266
Banie (okręg) – 328
Barlinek, pow. myśliborski, gm. *loco* – 138
Barth, Lkr. Vorpommern-Rügen – 316
Barwice, pow. szczecinecki, gm. *loco* – 252
Benz, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 256
Bienice, pow. łobeski, gm. Dobra – 257
Białogard – 153
Białogard (okręg) – 12, 38, 88, 89, 101, 153
Bierzwnik, pow. choszczeński, gm. *loco* – 163
Binowo, pow. gryfiński, gm. Stare Czarnowo – 263
Bobolice, pow. koszaliński, gm. *loco* – 93, 127, 153
Bobolice (okręg) – 242
Boleszewo, pow./gm. Sławno – 105, 106
Boleszkowice (okręg) – 163, 165, 305
Bolkowo, pow. policki, gm. Dobra – 52
Brzesko, pow./gm. Pyrzyce – 267
Brzezinki, pow./gm. Wałcz – 117
Brzeźniak, pow. łobeski, gm. Węgorzyno – 166
Bytów, woj. pomorskie – 25, 26, 113, 189, 209
Bytów (okręg) – 25, 26, 172
- Cedynia, pow. gryfiński, gm. *loco* – 163, 208, 222, 248, 264, 314, 328
Cedynia (okręg) – 163
Chłopowo, pow. choszczeński, gm. Krzęcin – 58
Chojna, pow. gryfiński, gm. *loco* – 115, 137, 152, 163, 175, 176, 210, 298, 300, 321–326, 328–331
Chojna (okręg) – 163, 197, 325
Choszczno – 163
Choszczno (okręg) – 28, 58, 139, 163
Chwarszczany, pow. myśliborski, gm. Boleszkowice – 163, 165, 305
Chwiram, pow./gm. Wałcz – 117
Cieple, woj. pomorskie, pow. tczewski, gm. Gniew – 54
Czaplinek, pow. drawski, gm. *loco* (okręg) – 46, 275
Czarnówko, woj. pomorskie, pow. lęborski, gm. Nowa Wieś Lęborska – 193, 194
Czelin, pow. gryfiński, gm. Mieszkowice – 191
- Damnica, woj. pomorskie, pow. słupski, gm. *loco* – 180
Dargiń, pow. koszaliński, gm. Bobolice – 242
Darłowo, pow. sławieński, gm. *loco* – 31, 69, 143, 152, 153, 219
Dąbie (jezioro) – 129
Dębce, pow. goleniowski, gm. Maszewo – 191
Dębczyno, pow./gm. Białogard – 12
Dębno, pow. myśliborski, gm. *loco* (okręg) – 163
Dobra Nowogardzka, pow. łobeski, gm. *loco* – 153
Dobra Nowogardzka (okręg) – 257
Dobra Szczecińska, pow. policki, gm. *loco* (okręg) – 52, 238
Dobrzany, pow. stargardzki, gm. *loco* – 153
Drawa (rzeka) – 133, 134
Drawa (dolina) – 133, 134
Drawsko Pom. – 33, 45
Drawsko Pom. (okręg) – 46, 275
Dygowo, pow. kołobrzeski, gm. *loco* (okręg) – 222
Dziwnów, pow. kamieński, gm. *loco* (okręg) – 281, 282
- Gardno, pow./gm. Gryfino – 258, 259
Garz, Lkr. Vorpommern-Rügen – 188
Golce, pow./gm. Wałcz – 117
Golenice, pow./gm. Myślibórz – 95
Golczewo, pow. kamieński, gm. *loco* – 153
Goleniów – 87, 153
Goleniów (okręg) – 153, 191, 274
Gostomia, pow./gm. Wałcz – 117
Gościno, pow. kołobrzeski, gm. *loco* – 303
Góralice, pow. gryfiński, gm. Trzczińsko-Zdrój – 139
Granowo, pow. choszczeński, gm. Krzęcin – 28, 58
Greifswald, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 142, 213, 233, 234.
Gryfice – 86, 147, 153
Gryfice (okręg) – 79, 153, 240, 278, 293–297, 328
Gryfino – 153, 191, 268
Gryfino (okręg) – 37, 115, 137, 139, 140, 152, 153, 163, 175, 176, 191, 208, 210, 222, 248, 258, 259, 263, 264, 266, 292, 298, 300, 314, 321–331
Grzybnica, pow. koszaliński, gm. Manowo – 193
Gützkow, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 177
- Hanza (hist.) – 10, 75, 213
Heinrichshof, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 186
- Iglice, pow. łobeski, gm. Resko – 167
Iłowiec, pow./gm. Wałcz – 117
Ina (rzeka) – 90

- Iwięcino, pow. koszaliński, gm. Sianów – 223
 Jarogniewie, pow./gm. Wałcz – 117
 Jasmund, Lkr. Vorpommern-Rügen – 60
- Kamień Pom. – 48, 121, 153, 174, 289, 320
 Kamień Pom. (okręg) – 1, 9, 12, 15, 19, 22, 32, 41–43, 78, 80, 94, 153, 168, 174, 201, 208, 222, 228–230, 233, 281–283, 308, 312
 Karlino, pow. białogardzki, gm. *loco* – 153
 Karnice, pow. gryficki, gm. *loco* – 297
 Karsibór, pow./gm. Wałcz – 117
 Klępino pow./gm. Stargard – 24
 Kłębowiec, pow./gm. Wałcz – 117
 Kolno, pow./gm. Wałcz – 117
 Kolbacz, pow. gryfiński, gm. Stare Czarnowo – 327
 Kołczewo, pow. kamieński, gm. Wolin – 42
 Kołobrzeg – 120, 135, 147, 153, 204, 208, 212, 233, 234, 262
 Kołobrzeg-Budzistowo – 1
 Kołobrzeg (okręg) – 30, 222, 243, 303, 304.
 Konikowo, pow. koszaliński, gm. Świeszyno – 38
 Korytowo, pow./gm. Choszczno – 139
 Koszalin – 99, 114, 153, 204, 207, 217, 222, 299, 318
 Koszalin-Rokosowo – 26
 Koszalin (okręg) – 26, 38, 40, 44, 93, 99, 127, 153, 193, 207, 223, 242, 277, 311
 Kościernica Sławieńska, pow. koszaliński, gm. Polanów – 26
 Krzęcin, pow. choszczeński, gm. *loco* – 58
 Krzęcin (okręg) – 28, 58, 167, 257
 Krzęcin, pow. choszczeński, gm. *loco* (okręg) – 58
 Kurcewo, pow./gm. Stargard – 24
- Leszczyn, pow. kołobrzeski, gm. Rymań – 243
 Lębork, woj. pomorskie – 112, 206, 222
 Lubanowo (jezioro) – 2, 215, 290
 Lubin, pow. kamieński, gm. Międzyzdroje – 15, 41
 Lubno, pow./gm. Wałcz – 102, 117
 Lubowo, pow./gm. Stargard – 24
- Łeba, woj. pomorskie, pow. Lębork, gm. *loco* – 91
 Łobez – 151, 153, 166
 Łobez (okręg) – 5, 26, 64, 241, 153, 166, 191, 276
 Łoźnica, pow. goleniowski, gm. Przybiernów – 274
 Łubnica, pow./gm. Gryfino – 191
 Ługi Wąleckie, pow./gm. Wałcz – 117
 Łukęcin, pow. kamieński, gm. Dziwnów – 281, 282
- Malechowo, pow. sławieński, gm. *loco* (okręg) – 26
 Manowo, pow. koszaliński, gm. *loco* (okręg) – 193
 Marwice, pow. gryfiński, gm. Widuchowa – 191
 Maszewo, pow. goleniowski, gm. *loco* – 153
 Maszewo (okręg) – 191
 Menzlin, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 142, 222
 Miastko, woj. pomorskie, pow. bytowski (gmina) – 91, 153
 Mieszkowice, pow. gryfiński, gm. *loco* – 191, 328
 Mieszkowice (okręg) – 191
 Międzyzdroje, pow. kamieński, gm. *loco* – 168
 Międzyzdroje (okręg) – 15, 41
 Moryń, pow. gryfiński, gm. *loco* – 140, 163
 Moryń (okręg) – 37, 292
 Myślibórz – 163, 213, 270
 Myślibórz (okręg) – 26, 95, 138, 163, 165, 305
- Nieborowo, pow./gm. Pyrzyce – 26
 Niezabyszewo, woj. pomorskie, pow./gm. Bytów – 239
 Nowa Marchia (hist.) – 28, 29, 58, 96, 157, 163, 191, 198, 301
 Nowe Objezierze, pow. gryfiński, gm. Moryń – 37, 292
 Nowogard, pow. goleniowski, gm. *loco* – 153
- Odra (rzeka) – 2, 12, 90, 128, 183, 215
 Odra (dolina) – 191, 218
 Odra, Dolna – 2, 12, 128, 215
 Omulno, pow./gm. Wałcz – 117, 226
 Osinów Dolny, pow. gryfiński, gm. Cedynia – 163
 Ostrowiec, pow. sławieński, gm. Malechowo – 26
 Otanów, pow./gm. Myślibórz – 26
- Papendorf, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 154
 Parsęta (rzeka) – 90
 Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 91, 187, 233
 Pełczyce, pow. choszczeński, gm. *loco* – 163
 Plebanka, pow./gm. Wałcz – 117
 Pławno, pow. drawski, gm. Czaplunek – 46
 Płoty, pow. Gryfice, gm. *loco* – 153
 Podborsko, pow. białogardzki, gm. Tychowo – 88, 89, 101
 Polanów, pow. koszaliński, gm. *loco* – 44, 207
 Polanów (okręg) – 26
 Police – 153, 237, 309
 Police-Mścicino – 313
 Police (okręg) – 52, 238
 Połczyn-Zdrój – 153, 339
 Pomorskie, województwo – 26, 54, 91, 112, 153, 180, 193, 194, 206, 222, 239
 Pomorze Środkowe – 221

- Prenzlau, Lkr. Uckermark – 213
 Prusinowo, pow./gm. Gryfice – 79
 Przelevice, pow. pyrzycki, gm. *loco* – 269
 Przybiernów (okręg) – 274
 Pyrzyce – 147, 153, 233, 265
 Pyrzyce (okręg) – 26, 218, 267, 269
- Radowo Małe, pow. łobeski, gm. *loco* (okręg) – 26
 Radziszewo, pow./gm. Gryfino – 191
 Recz, pow. choszczeński, gm. *loco* – 163
 Rega (rzeka) – 90
 Resko, pow. łobeski, gm. *loco* – 5, 153, 166
 Resko (okręg) – 167, 276
 Rogowo, pow./gm. Białogard – 38
 Rokitki, woj. pomorskie, pow. Bytów, gm. Czarna Dąbrówka – 26
 Rudki, pow./gm. Wałcz – 117
 Rudnica, pow./gm. Wałcz – 117
 Rugia (wyspa) – 4, 60, 142, 155, 188, 219, 310
 Rurka, pow. gryfiński, gm. Chojna – 163, 325
 Rybice, pow. kamieński, gm. Świerzno – 43
 Rymań, pow. kołobrzeski, gm. *loco* – 304
 Rymań (okręg) – 243
- Seehausen (jezioro), Lkr. Uckermark – 13
 Sianów, pow. koszaliński, gm. *loco* – 40
 Sianów (okręg) – 223
 Siemczyno, pow. drawski, gm. Czaplinek – 275
 Sławno – 106, 116, 152, 153, 203, 213
 Sławno (okręg) – 26, 31, 69, 105, 106, 116, 143, 152, 153, 219
 Słupsk – 98, 112, 121, 153, 233
 Smolnica, pow. myśliborski, gm. Dębno – 163
 Stargard – 3, 14, 24, 27, 39, 62, 124–126, 141, 147, 152, 153, 202, 204, 211, 213, 224, 225, 227, 233, 284, 285, 287, 291
 Stargard (okręg) – 23, 24, 141, 153, 227
 Stara Dobrzyca, pow. łobeski, gm. Resko – 276
 Stare Czarnowo, pow. gryfiński, gm. *loco* – 288
 Stare Czarnowo (okręg) – 263, 327
 Stolec, pow. policki, gm. Dobra Szczecińska – 238
 Stołeczna, pow. gryfiński, gm. Trzcińsko-Zdrój – 191
 Stralsund – 10, 74, 150, 160, 182, 213, 233, 234, 306, 307, 332
 Strzekęcino, pow. koszaliński, gm. Świeszyno – 277
 Suchanówko, pow. stargardzki, gm. Suchań – 141
 Suchań, pow. stargardzki, gm. *loco* – 153
 Suchań (okręg) – 23, 24, 141
 Swobnica, pow. gryficki, gm. Banie – 328
 Szczecin – 1, 7, 20, 33–35, 43, 45, 52, 63, 64, 66, 67, 72, 73, 76, 91, 97, 98, 100, 104, 111, 121, 147, 150, 152, 153, 155, 164, 166, 167, 170, 190, 192, 195, 196, 204, 213, 220, 222, 231, 233, 235, 236, 244, 245–251, 254, 255, 271–273, 279, 280, 286, 319, 334, 335
 Szczecin-Dąbie – 152, 153, 260, 261, 317
 Szczecin-Klęskowo – 26
 Szczecin-Płonia – 253
 Szczecin-Skolwin – 18
 Szczecin-Żelechowa – 122
 Szczecinek – 6, 152, 153, 337
 Szczecinek (okręg) – 26, 38, 252
 Szczeciński, Zalew – 333
- Świelubie, pow. kołobrzeski, gm. Dygowo – 222
 Świeszewo, pow./gm. Gryfice – 240
 Świeszyno (okręg) – 38, 277
 Świerzno, pow. kamieński, gm. *loco* (okręg) – 43
 Świnoujście – 153, 169
- Tollense (rzeka) – 216
 Trzcińsko-Zdrój, pow. gryfiński, gm. *loco* – 191
 Trzcińsko-Zdrój (okręg) – 139, 191
 Trzebiatów – 43
 Trzebiatów-Białoboki – 49
 Trzebiechowo, pow./gm. Szczecinek – 26
 Trzygłów, pow./gm. Gryfice – 278
 Tychowo, pow. białogardzki, gm. *loco* (okręg) – 88, 89, 101
- Uckermark, Landkreis – 8, 13, 118, 132, 213
 Usedom, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 12
 Ustronie Morskie, pow. kołobrzeski, gm. *loco* (okręg) – 30
 Uznam (wyspa) – 222
- Vilm (wyspa) – 310
 Vorpommern-Greifswald, Landkreis – 12, 108, 142, 154, 155, 177, 186, 213, 222, 233, 234, 256
 Vorpommern-Rügen, Landkreis – 60, 91, 187, 188, 233, 316
- Wałcz – 146, 153
 Wałcz (okręg) – 102, 103, 117, 146, 226
 Wapnica, pow. stargardzki, gm. Suchań – 23, 24
 Wrangelsburg, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 108
 Warszkowo, pow./gm. Sławno – 38
 Węgorzko, pow. łobeski, gm. Węgorzyno – 241
 Węgorzyno, pow. łobeski, gm. *loco* – 64, 153
 Węgorzyno (okręg) – 166, 241
 Widuchowa, pow. gryfiński, gm. *loco* – 153
 Widuchowa (okręg) – 191
 Wieprza (rzeka) – 31

Wilcze Łaski, pow./gm. Szczecinek – 38
Wittow, Lkr. Vorpommern-Rügen – 60
Wolgast, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 155, 213
Wolin, pow. kamieński, gm. *loco* – 1, 9, 12, 19, 22, 78,
80, 94, 153, 174, 208, 222, 228–230, 233

Wolin (okręg) – 208, 222, 228–230, 233
Wółkowo, pow. łobeski, gm. Radowo Małe – 26
Zielin, pow. gryfiński, gm. Mieszkowice – 191
Żabnica, pow./gm. Gryfino – 191